

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Θ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1960 | ΑΡΙΘ. 13

ΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μία τῶν σπουδαιότερων ὑποχρεώσεων τῶν Ἑλλήνων Ἐφημερίων εἶναι τὸ νὰ συντελέσουν, κατὰ δύναμιν, εἰς τὴν ἀνάδειξιν καὶ προβολὴν τοῦ πλήθους τῶν μαρτύρων, τοὺς ὁποίους ἔχει νὰ παρουσιάσῃ διὰ τῶν αἰῶνων ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάς. Ἡ προβολὴ αὕτη θὰ εἶναι σπουδαιότατον μέσον ἐνισχύσεως τῶν ἐνοριτῶν των, διὰ τοῦ φωτεινοῦ παραδείγματος τῶν μετὰ τῆς περιφερείας αὐτῶν συνδεομένων μαρτύρων.

*

Ἐν πρώτοις ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πλείστους μάρτυρας.

Ἦδη κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Δομιτιανοῦ ἐμαρτύρησεν ὁ Διονύσιος ὁ Ἀθηῶν († 96), κατὰ τὸν β' αἰῶνα ὁ ἐπίσκοπος Πούπλιος, ταυτοχρόνως δὲ ἐμαρτύρησαν ἐν Φιλίπποις οἱ Παρμενᾶς, Ζώσιμος καὶ Ρούφος. Ἐπίσης ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον ὁ Κορίνθου Πρῖμος.

Κατὰ τὸν ἐπὶ Δεκίον διωγμὸν ἐμαρτύρησαν, ἐκτὸς τοῦ ἐπισκόπου Μύρωνος, οἱ ἅγιοι Δέκα, προερχόμενοι ἐκ διαφόρων πόλεων καὶ χωριῶν τῆς Κρήτης. Τότε καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησία ὑπέστη μεγάλας ἐπιθέσεις ἐκ μέρους τῶν Ἐθνικῶν. Μεταξὺ τῶν ἀθηναίων Χριστιανῶν μαρτύρων τοῦ διωγμοῦ ἐκείνου γνωστοὶ εἶναι ὁ Ἡράκλειος, ὁ Παυλῖνος καὶ ὁ Βενέδημος (μνήμη 15 Μαΐου), οἱ ὅποιοι ἐκάησαν ζῶντες, ὡς καὶ ἄλλοι. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐμαρτύρησαν ἐν Ἀθήναις οἱ ἅγιοι Πέτρος, Διονύσιος, Χριστίνα παρθένος, Ἀνδρέας καὶ Παῦλος (μνήμη 19 Μαΐου). Ὡσαύτως τότε ἐμαρτύρησε καὶ ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος Ἀθηῶν Λεωνίδα. Οὗτος συνελήφθη ἐν Τροιζῆνι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα τοῦ 250, ἤχθη εἰς Κόρινθον, ἐνθα ὑπέστη φρικτὰς βασάνους, τέλος δὲ ἀπηγχονίσθη. Μετ' αὐτοῦ ἐμαρτύρησε καὶ ἡ ἁγία Χάρισσα, ὡς καὶ αἱ τὴν συνοδείαν αὐτῆς ἀποτελοῦσαι ἅγιοι γυναῖκες. Βραδύτερον ἀνεκομίσθη εἰς Ἀθήνας τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος.

Ἐν Ἡπειρῷ ἐμαρτύρησεν ὁ Θερίνος ὁ ἐκ Βουθρωτοῦ, ἐνῶ ἐν Κορίνθῳ ἐμαρτύρησαν ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ Παῦλος, ἀθνηπατέυοντος τοῦ Κοδράτου. Ἐν Χίῳ ἐμαρτύρησεν ὁ στρατιωτικὸς Ἰσίδωρος (14 Μαῖου), ἐπὶ δὲ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐμαρτύρησαν ὁ Κρήτης Κύριλλος καὶ 12 στρατιῶται. Τότε ἀκριβῶς ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Δημήτριος ἐν Θεσσαλονίκῃ μετὰ τοῦ Νέστορος. Ἐπίσης ἐμαρτύρησαν ἡ Χιονία, ἡ Ἀγάπη καὶ ἡ Εἰρήνη, ἄγνωστον δὲ πότε ἀκριβῶς ἡ Ματρῶνα, ὁ Δομίνιος, ὁ Ἀλέξανδρος, ἡ Ἀνσία, ὁ διάκονος Ἀγαθόπους, ὁ Θεόδουλος, ὁ Φλωρέντιος, ὁ Λουῖκος καὶ ὁ Πουρίων. Ἐν Κερκύρα ἐκάησαν ζῶντες οἱ Ζήνων, Εὐσέβιος, Νέων καὶ Βιτάλιος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Λευκάδος Δονάτος. Ἐπὶ Γαλερίον ἐμαρτύρησαν ἐπίσης πολλοὶ ἐν Κορίνθῳ, ἐν οἷς οἱ Μύρων, Βικτωρίνος, Βίκτωρ, Νικηφόρος, Κλανδιανός, Σεραπίων, Παπίας, Κοδράτος, Διονύσιος, Ἀνεκτός, Κρίσκης, Λεωνίδας, Εἰρήνη καὶ Ἀδριανός. Ἀλλὰ καὶ ἐν περιοχαῖς ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἐμαρτύρησαν χριστιανοί, καταγόμενοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς Μακεδονίας.

*

Ἄλλ' οὐ μόνον κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας παρουσιάσθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ νέον «νέφος μαρτύρων» (Ἐβρ. ιβ', 1), οἵτινες διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἐπότισαν τὸ νεοελληνικὸν χριστιανικὸν δένδρον. Οὗτοι γενικῶς ὠνομάσθησαν «νεομάρτυρες», προήρχοντο δὲ ἐκ πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας. Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Νεκτάριος (1660—1669) γράφει: «Καὶ μειράκια ἐωράκαμεν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τῇ τομῇ τῆς μαχαίρας ἀπόβως ὑποκλίναντα τὸν ἀσχένα». Ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις, ἐν ἐπιστολιμαίᾳ διατριβῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Pierre le Clerc, ὁμιλεῖ διὰ τοὺς «ὀσημέραι κακουμένους καὶ ὄσα οὐδ' εἶναι δυνατόν τις νὰ διεξέλθῃ πάσχοντας, τοὺς τὰς περιουσίας ἀφαιρουμένους, τοὺς ἐν δεσμοτηρίοις καθειργμένους, τοὺς ἐν τριήρεσι, τοὺς ἐν μεταλλείοις βίον μόχθων καὶ ταλαιπωριῶν διάγοντας καὶ τέως καταγηράσκοντας, τοὺς ἐν χειρὶ βαρεῖα δεσποτῶν ἀγρίων τε καὶ ἀνημέρων ἀηλεῶς θλιβομένους καὶ ἀγχομένους, τοὺς ἐν μαστιξί καὶ κακώσεσι καὶ [στροβλώσεσι, τοὺς ἐν μυρίοις βασάνων εἶδες κατατεινομένους καὶ ἐν ὀρθῇ τέως ὁμολογία ἐκπνεόντας». Ὁ Σπ. Τρικούπης, λέγων, ὅτι τὸ 1821 ἐν Κωνσταντινουπόλει «δεκαχιστίλιοι Χριστιανοὶ ἐθυσιάσθησαν», προσθέτει τὸ ἐξῆς συγκλητικόν: «Ἐν μέσῳ τῶν δεσμῶν καὶ τῶν βασάνων, κατέμπεροσθεν τῆς ἐπονειδίστου ἀγχόνης καὶ ὑπὸ τὴν ἀνθρωποκτόνον ἀξίνην, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν παρωρμῶντο ν' ἀρηθῶσι τὸν

Χριστόν, πρὸς διαφύλαξιν τῆς ζωῆς καὶ ἀπόλαυσιν πολλῶν ἄλλων ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἀλλ' ὅλοι μέχρις ἐνός προετίμησαν τὰς βασάνους καὶ τὸν θάνατον».

Γενικῶς ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ὡς καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ «χιλιάδας νεομαρτύρων». Οὗτοι, περιφρονοῦντες τὰς βασάνους καὶ τὸν θάνατον καὶ ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τῶν μαρτύρων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἐθανατοῦντο ὑπὲρ τῆς πίστεως, στηρίζοντες τοὺς ὑποδούλους. Οἱ καλλίνικοι οὗτοι νεομάρτυρες ἀπεδείκνυνον διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ αὐτῶν τὸν δυναμισμὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς δὲ ἔγραφεν ἐκδότης τῶν μαρτυρίων αὐτῶν «κατὰ ἀλήθειαν τοῦτο εἶναι θαῦμα παρόμοιον ὡσάν νὰ βλέπη τις, μέσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος, ἔαρινά ἀνθη καὶ τριαντάφυλλα· μέσα εἰς τὴν βαθυτάτην νύκτα, ἡμέραν καὶ ἥλιον, μέσα εἰς τὸ ψηλαφητὸν σκότος, φῶτα λαμπρότατα· ἐν τῷ καιρῷ τῆς αἰχμαλωσίας νὰ βλέπη ἐλευθερίαν καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς τωρινῆς ἀσθενείας ὑπερφυσικὴν δύναμιν». Τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸ πλῆθος τῶν νεομαρτύρων δὲν ἀνήκουν μόνον οἱ γνωστοὶ ἐξ αὐτῶν (λ. χ. Φιλοθέη Μπενιζέλου, Κοσμᾶς Αἰτωλὸς κ.λ.π.), ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἀγνωστοὶ ἀκόμη εἰς ἡμᾶς¹.

*

Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι πᾶσα γωνία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς συνδέεται μετὰ πολλῶν μαρτύρων. Ὅθεν θὰ ἦτο σπουδαία ἐνίσχυσις τοῦ χριστιανικοῦ φρονήματος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἂν οἱ κατὰ τόπους ἐφημέριοι, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν λογίων, τῶν ἐνοριακῶν κύκλων καὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς ἐνορίας των, συνετέλουν εἰς τὴν ἔξαρσιν καὶ προβολὴν τῶν ἡρωϊκῶν μορφῶν τῶν εὐγενῶν αὐτῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος, ἅτινα, πρὸς χάριν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστοῦ, περιεβλήθησαν τὴν ἀλουργίδα τῆς ὑπερτάτης θυσίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὑφηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Περισσότερα περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι μαρτύρων ἰδὲ ἐν τοῖς ἐξῆς: Γεοργ. Κοσιδάκης, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος (49—1938). Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Γ' τόμου τῆς «Θρησκευτικῆς καὶ Χριστιανικῆς Ἐγκυκλοπαίδειας», Ἀθῆναι 1938.—Χρυσόστομος Παπαδοπούλου (ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν), Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι 1928. Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ Νεομάρτυρες², Ἀθῆναι 1934.

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΤΟΣ 1960: Η ΕΝΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΙΣ

Διὰ τὴν κατάλληλον ἐνημέρωσιν καὶ διαφώτισιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἑνορίας — περὶ τῆς ὁποίας ἔγινε λόγος εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μας — πρέπει κάθε Ἑφημέριος νὰ ἔχη πολὺν καθαρὰ εἰς τὴν σκέψιν του τὴν ἀκριβῶς πρόκειται νὰ ἐπιδιωχθῆ μετὰ τὴν νέαν αὐτὴν ἀναδιοργανωτικὴν ἐργασίαν μέσω εἰς τὴν Ἑνορίαν του. Ποῖος, δηλαδή, εἶναι ὁ σκοπὸς ὅλης αὐτῆς τῆς ἐργασίας; μετὰ ποῖους τρόπους καὶ μετὰ ποῖα μέσα πρόκειται νὰ διαξαχθῆ αὕτη; ποῖος εἶναι ὁ ρόλος, τὸν ὁποῖον ὁ καθεὶς θὰ ἔχη νὰ παῖξῃ μέσα εἰς τὸ ὄλον ἔργον; ἀπὸ ποῦ θὰ πρέπη νὰ ἀρχίσῃ καὶ εἰς ποῖα σημεία θὰ πρέπη νὰ δοθῆ μεγαλυτέρα προσοχή; πῶς θὰ προχωρήσῃ ὁ καταρτισμὸς τοῦ προγράμματος καὶ ἡ διοργάνωσις τῶν δυνάμεων, ποῦ θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν του.

Ἀλλὰ, πρὸ παντὸς καὶ κυρίως, κάθε Ἑφημέριος, ποῦ θέλει πραγματικὰ νὰ ἐργασθῆ εἰς τὴν Ἑνορίαν του, πρέπει νὰ γνωρίζῃ καλὰ τὴν σύνθεσιν τῆς καὶ ὅλας τῆς τὰς λεπτομερείας καὶ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρακολουθῆ τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν ἀτομικὴν ζωὴν ἐνὸς ἐκάστου ἐκ τῶν χριστιανῶν του εἰς ὅλας τῆς — κατὰ τὸ δυνατόν — τὰς πλευράς. Αὐτὸ δὲ ἀποτελεῖ τὴν ἀδιαμαντίνην βάσιν καὶ τὸ ἀσάλευτον θεμέλιον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον θὰ στηριχθῆ ὅλη ἡ περαιτέρω προσπάθεια εἰς κάθε Ἑνορίαν. Διότι, ἀναλόγως πρὸς τὰ πορίσματα αὐτῆς τῆς θεμελιώδους ἐργασίας, θὰ εἶναι δυνατόν καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς νὰ καθορισθοῦν κατὰ τρόπον, ποῦ ν' ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς βασίμους δυνατότητας κάθε Ἑνορίας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι, φυσικά, αἱ ἴδιαι παντοῦ.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θὰ εἶναι ἀπαραίτητον εἰς τὸ γραφεῖον κάθε Ναοῦ νὰ ὑπάρχῃ τὸ εἰδικὸν Ἀρχεῖον τῆς συνθέσεως τῆς Ἑνορίας, τὸ ὁποῖον θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ οἰκογενειακὰ δελτία τῶν Ἑνοριτῶν, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν σημειωθῆ ὅσαι πληροφοροὶ εἶναι σχετικαὶ μετὰ τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν κατάστασιν κάθε Οἰκογενείας καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἐνημερώνονται καὶ θὰ συμπληρώνονται κάθε φορὰν μετὰ κάθε μεταβολήν, ποῦ θὰ ἐπέρχεται εἰς αὐτὴν, καθὼς καὶ μετὰ κάθε νεωτέραν παρατήρησιν, ποῦ θὰ ἔχη σχέσιν μετὰ τὴν ἐν γένει — καὶ ἰδίως μετὰ τὴν πνευματικὴν — ἐξέλιξιν τῶν μελῶν τῆς καὶ μετὰ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν θέσιν των μέσα εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἑνορίας.

Διὰ μικρὰς Ἑνορίας, διὰ τὰς ὁποίας γενικῶς πιστεύεται, ὅτι εἶναι εὐκολον νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ μνήμης ὅλα αὐτὰ ὁ Ἐφημέριος, ἴσως νὰ θεωρηθῇ περιττός ὁ καθαρισμὸς αὐτοῦ τοῦ Ἀρχείου. Δὲν θὰ εἶναι ὁμοῦ ὀρθή ἢ ἔνστασις αὐτή, διότι οὐδεὶς Ἐφημέριος εἶναι «αἰώνιος» εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ ὑπάρχει, ἐπομένως, πάντοτε ἢ πιθανότης τῆς διαδοχῆς, ἢ ὁποία ἀπαιτεῖ δι' ἐκεῖνον, πὸν θὰ ἔλθῃ, νὰ εὗρῃ ἔτοιμον τὸ ὑλικόν, πὸν θὰ τὸν κατατοπίσῃ κατ' ἀρχήν, καὶ νὰ μὴ χάσῃ πολὺτιμον χρόνον μέχρις ὅτου ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γνωρίσῃ ὅ,τι θὰ εἶναι τόσον εὐκολον νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸ ἔτοιμον Ἀρχεῖον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν μετακινήσεως εἰς ἄλλην Ἑνορίαν, εἴτε μιᾶς Οἰκογενείας ὀλοκλήρου, εἴτε καὶ ἐνὸς οἰουδήποτε μέλους αὐτῆς, θὰ πρόβῃ ὁ Ἐφημέριος τῆς νέας τῶν Ἑνορίας νὰ πάρῃ ἔτοιμα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, ὥστε νὰ γνωρίζῃ, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, τὰ νέα «πρόβια» τῆς «ποιμνῆς» του. Ἔργον δὲ κάθε Ἐφημερίου πρέπει νὰ εἶναι καὶ αὐτό· τὸ νὰ γνωρίζῃ, δηλαδὴ, πὸν πρόκειται νὰ μετακινήσῃ οἱ μετακινούμενοι ἐνοριταὶ του καὶ νὰ στέλλῃ πρὸς τὴν νέαν Ἑνορίαν τῶν ὅ,τι σχετικὸν πρὸς τοὺς μετακινουμένους. Καὶ ὁ καθεὶς ἀντιλαμβάνεται πόσον θὰ διευκολυνθῇ τὸ ἐφημεριακὸν ἔργον — ἀκόμη καὶ διὰ τὴν, πολλάκις τόσον βασανιστικὴν καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνον, περιπτώσιν τῆς ἐκδόσεως βεβαιώσεων καὶ πιστοποιητικῶν — ἐὰν τὸ μέτρον αὐτὸ γενικευθῇ καὶ πραγματοποιηθῇ αὐτὴ ἢ τόσον ἀπλῆ μορφή συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ἐφημερίων ὅλων τῶν Ἑνοριῶν τῆς Ἐπικοινοῦ.

Ἀλλὰ τί θὰ πρόβῃ καὶ νὰ καταγράψῃ διὰ τὴν σύνθεσιν τῆς Ἑνορίας του καὶ διὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἐνοριτῶν κάθε Ἐφημέριος, ἐκτὸς — φυσικὰ — τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οἰκογενειῶν, πὸν ἀποτελοῦν τὴν Ἑνορίαν; Ἐνδεικτικῶς δίδομεν κατωτέρω τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν στοιχείων τούτων, εἰς τὰ ὁποία ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ προστίθενται καὶ ὅσα ἄλλα, τυχόν, αἱ τοπικαὶ συνθήκαι ἀπαιτοῦν καὶ τῶν ὁποίων θὰ ἔχῃ ἰδίαν ἀμεσον ἀντίληψιν ὁ ἐπιμελὴς καὶ ζηλωτὴς Ἐφημέριος.

α') Διὰ κάθε Οἰκογένειαν τῆς Ἑνορίας, ἀπαραίτητον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν τὰ ἑξῆς: 1) Ἀπὸ πόσα καὶ ποῖα μέλη ἀποτελεῖται — ποῖα ἢ μεταξὺ τῶν συγγενικῆς σχέσις (πατὴρ, μήτηρ, τέκνα, γαμβρός, νύμφη, ἀδελφός, πενθερά, θεῖος κλπ), τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ τὴν ἡλικίαν (χρόνον γεννήσεως) ἐκάστου, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ἐργασίαν ἐκάστου, ἰδιαίτερος, τυχόν, ἰκανότητος ἢ εἰδικότητος, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἔχει, πλὴν τῆς κυρίας ἐργασίας του, τὴν ὑγεινὴν κατάστασιν ἐκάστου κλπ.—2) Πὸν κατοικεῖ — ἀκριβῆς διεύθυνσις, ἂν εἶναι μόνιμος ἢ προσωρινή (ὅταν πρό-

κειται περι ὑπαλλήλου κλπ.) ἢ κατοικία, ἂν εἶναι ιδιόκτητος καὶ εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεται αὕτη (ἄνετος, στενόχωρος, ἀθυγαινή, καθαρὰ, εὐπρεπής ἢ ὄχι κλπ.).—3) Ποία ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις — κτηματικὴ περιουσία, οἰκονομικοὶ πόροι ἄλλοι ἐκάστης Οἰκογενείας καὶ τῶν, τυχόν, οἰκονομικῶς αὐτοτελῶν μελῶν αὐτῆς.—4) Σχέσις τῆς ὅλης Οἰκογενείας καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἑνορίαν — τακτικὸς ἐκκλησιασμός, συμμετοχὴ εἰς τὰ θ. Μυστήρια, παρακολούθησις θρησκ. συγκεντρώσεων ἢ κατηχητικῶν μαθημάτων, συμμετοχὴ εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῆς Ἑνορίας εἰδικαί, τυχόν, πρὸς τὸν Ναὸν καὶ τὴν Ἑνορίαν ὑπηρεσίαι, στάσις ἔναντι τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ ὅ,τι ἄλλο σχετικόν.—5) Συμμετοχὴ ὀλοκλήρου τῆς Οἰκογενείας ἢ μελῶν αὐτῆς εἰς ἐξωενοριακάς, τυχόν, πνευματικὰς καὶ φιλανθρωπικὰς κινήσεις — σχετικὴ τούτων δραστηριότης ἐν αὐταῖς καὶ ἰδιαίτεραι, τυχόν, ἔναντι αὐτῶν εἰθῦναι.

Διὰ κάθε μέλος τῆς Οἰκογενείας, τὸ ὁποῖον νυμφεύεται, ἐὰν μὲν παραμένῃ εἰς τὴν Ἑνορίαν, θὰ καταρτίζεται ἰδιαίτερον δελτίον διὰ τὴν νέαν Οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ἀπαρτίζει, σημειομένης τῆς μεταβολῆς εἰς τὸ δελτίον τῆς πατρικῆς τῆς Οἰκογενείας. Ἐὰν δὲ ἀποχωρῇ εἰς ἄλλην Ἑνορίαν, θὰ σημειώνεται καὶ πάλιν ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ δελτίον τῆς πατρικῆς Οἰκογενείας, θὰ στέλλεται δὲ εἰδικὸν περὶ αὐτοῦ ἀτομικὸν δελτίον εἰς τὸν Ἐφημέριον τῆς νέας τῆς Ἑνορίας, ὡς ἐλέχθη καὶ προηγουμένως.

β') Διὰ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας χρονίως διατελοῦν διάφορα μέλη τῆς Ἑνορίας — οἰκογένειαι ὀλοκλήρου ἢ ἄτομα μεμονωμένα —, ἐὰν τηρηθῇ τό, ὡς ἀνωτέρω, Ἀρχεῖον τῆς Ἑνορίας, εἶναι φυσικὸν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δύναται ὁ Ἐφημέριος νὰ γνωρίζῃ τὰς καὶ νὰ μεριμᾷ — ὡς θὰ ἴδωμεν ἄλλοτε — διὰ τὴν κατάλληλον ἀντιμετώπισίν των. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ περιστάσεις ἕκτακτοι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἶναι δυνατὸν νὰ περιέλθουν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰς ὁποίας, ἐπίσης, πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ὁ καλὸς Ἐφημέριος, διὰ νὰ ἐργασθῇ ἀναλόγως κάθε φοράν

Ὁ καλὸς Ἐφημέριος, λοιπόν, θὰ γνωρίζῃ ὅπωςδήποτε: 1) τοὺς ἀναπήρους καὶ χρονίως ἀσθενεῖς ἐνορίτας, 2) τοὺς ἀπροστατεῦτους γέροντας, 3) τὰς ἀπόρους χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῆς Ἑνορίας, 4) τοὺς ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν καὶ τοὺς στερομένους ἐργασίας ὑγιεῖς, 5) τὰ, τυχόν, ἀλητέοντα παιδιὰ καὶ τὰ κινδυνεύοντα κορίτσια, 6) τοὺς ἐκ τῆς Ἑνορίας του φυλακισμένους

καὶ τὰ εἰς Ἀναμορφωτήρια ἀνήλικα, 7) τοὺς εἰς Νοσοκομεῖα καὶ Ἀσυλα περιθαλπομένους, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑνορίας, 8) τοὺς κατ' οἶκον νοσηλευομένους ἀσθενεῖς ἐνορίας, 9) τὰς πενθοῦσας οἰκογενεῖας, 10) τὰς ἐν διχοστασίᾳ εὐρισκομένας οἰκογενεῖας, 11) τοὺς ἐν διαστάσει συζύγους, 12) τὰ, τυχόν, θύματα ἀδικιῶν, καθὼς καὶ τοὺς, τυχόν, ἀδικοπραγοῦντας ἐκ τῶν ἐνοριτῶν, 13) τὰ, τυχόν, θύματα τῶν ξένων προπαγαυδῶν ἢ τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὸν ἐκ τούτων κίνδυνον, 14) τοὺς θρησκευτικῶς ἀδιαφόρους, 15) τοὺς μὴ ἐκκλησιαζομένους, 16) τοὺς, τυχόν, διασπείροντας ξένας ἰδέας καὶ τοὺς, ἐν γένει, σκανδαλοποιούς, 17) τοὺς ἐκ τῶν ἐνοριτῶν ἀποδημοῦντας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ εἰς πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ, 18) τοὺς ἐκ τῶν ἐνοριτῶν στρατευομένους καὶ τοὺς ναυτιλλομένους, 19) τοὺς ἐκ τῶν παλαιῶν ἐνοριτῶν κατέχοντας ἤδη ἄλλου ἐπικαιροῦς θέσεις, ἀπὸ τῶν ὁποίων θὰ δύνανται κάποτε νὰ βοηθήσουν τὴν Ἑνορίαν καὶ 20) πᾶσαν ἄλλην, ἐν γένει, περιπτώσιν ἐνοριτῶν, εἴτε ἐχόντων ἀνάγκην βοήθειας, ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς, εἴτε δυναμένων νὰ βοηθήσουν ὑλικῶς ἢ πνευματικῶς εἰς ὠριμένους τομεῖς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἑνορίας.

Ὁλος αὐτῆς τῆς ἐργασίας ὁ ὄγκος δὲν εἶναι, βεβαίως, δυνατόν ν' ἀντιμετωπισθῇ πάντοτε — ἰδίως εἰς μεγάλας Ἑνορίας — μόνον ἀπὸ τὸν Ἐφημέριον, ὑπάρχον δὲ καὶ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἐνδείκνυται νὰ ἐμφανισθῇ ἀπ' ἐθελείας ὁ ἴδιος ὁ Ἱερεὺς. Δι' αὐτάς, ἀκριβῶς, τὰς περιπτώσεις, καθὼς καὶ διὰ τὴν ὅλην ἀντιμετώπισιν τοῦ ἔργου τῆς γνωριμίας ὄλων αὐτῶν τῶν λεπτομερειῶν, θὰ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἀνάλογον βοηθητικὸν Ἐπιτελεῖον. Αὐτὸ δὲ θὰ στρατολογηθῇ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν, ἐκλεγομένων τῶν καταλληλοτέρων καὶ τῶν προθυμοτέρων ἐξ αὐτῶν καὶ κατανεμομένης μεταξὺ των τῆς ὅλης ἐργασίας, κατὰ μικροὺς τομεῖς.

Σημειωτέον, ὅτι ὅπου ὑπηρετοῦν ἤδη Διακόνισσαι, Κοινωνικαὶ Λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅπου εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι δυνατόν νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλαι, ἡ ἐργασία ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ Ἐφημερίου διευκολύνεται πλήρως. Διότι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν, ὡς ἀνωτέρω, βοηθῶν—ἐπιτελῶν τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς καὶ δράσεως θὰ εἶναι ἡ Διακόνισσα, ἡ ὁποία θὰ ἔρχεται εἰς ἄμεσον καὶ τακτικὴν ἐπικοινωνίαν, τόσοσιν πρὸς τὸν Ἐφημέριον, διὰ τὴν παροχὴν ἀναφορᾶς καὶ τὴν λήψιν ὁδηγιῶν, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς βοηθοὺς—ἐπιτελεῖς, διὰ τὸν συντονισμόν τῆς δράσεώς των καὶ διὰ τὴν καθοδήγησίν των εἰς τὰς ἐπὶ μέρος λεπτομερείας.

(ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

Α Δ Ε Λ Φ Ι Κ Α Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Α

Ἄγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Σοῦ ἔγραφα στό προηγούμενο γράμμα καί γιά τοὺς λαρυγγισμοὺς καί γιά τᾶλλα. Σ' ἀφίνω στήν Ἱερατική σου συνείδησι νά δικιάσης καί νά βγάλῃς συμπεράσματα γιά τὸ πνεῦμα, πού τὰ μυαλά τῶν ἀνθρώπων διευθύνει. Τώρα θά ἤθελα νά προσέξῃς καί τοῦτο: Οἱ ἐνορίτες σου εἶτε μορφωμένοι εἶναι εἶτε ἀμόρφωτοι, ἀπαιτοῦν γιά τὴν ψυχική τους ὠφέλεια ν' ἀκοῦν τὴ Θ. Λειτουργία καθαρά. Κι' ὅταν λέγω καθαρά, ἐννοῶ κοφτά, καί οὔτε ἀργά οὔτε γρήγορα, μὲ ἓνα μέλος, πού νά μὴ παραμορφώῃ τὴ λέξι ἢ νά ἀλλοιώῃ τὸ νόημά της. Ὅχι μονάχα νά πάψουν οἱ ἀπότομες μεταπτώσεις τῆς φωνῆς, γιά νά μὴ διαπληκτίζεσαι μὲ τοὺς ψαλτάδες καί νά ἐνοχλῆς τ' αὐτιά τῶν εὐλαβῶν, ἀλλὰ καί νά τὰ λές ἔτσι, ὥστε νά στρογγυλοποιοῦνται οἱ λέξεις, νά ἀκούεται καί τὸ «νῖ» καί τὸ «σῖγμα». Ἐχει καταστήσει πιά μιὰ ἐνδημική λειτουργική πληγὴ, ὅχι μόνον ἢ ἀποκοπὴ γραμμάτων, ἀλλὰ καί ὀλοκλήρων λέξεων καί φράσεων, μπορεῖ νά εἰπῇ κανεῖς. Ἀκοῦς π. χ. «Καί σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καί τῷ τι καί ὄνα... Ἀμήν». Τρώγεται τὸ «καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύμα...» καί τὰ ὑπόλοιπα. Ἄν μάλιστα σημειωθοῦν καί οἱ παραλείψεις ὀλοκλήρων τεμαχίων εὐχῶν καί ἂν σοῦ εἰπῶ ἄλλα λειτουργικά χάλια, πού φθάνουν μέχρι θεομπαιξίας, τότε θά συμπληρωθῇ καί ἀπ' αὐτῆς τῆς πλευρᾶς τὸ κακό, γιά νά γελάῃ τὸ Δαιμόνιον. Μιά φορά συλλειτουργοῦσα μ' ἓνα θεολόγο συνάδελφο. Ἐνῶ σκλαβωμένος ἐδιάβαζα τὰς σχετικὰς πρὸ τῆς μετουσιώσεως εὐχὰς καί, μετὰ τὸν ἁγιασμὸ τῶν Τιμίων Δώρων, μὲ κεντᾶ ὁ διπλανός μου καί μὲ τὸ δάκτυλό του μοῦ δείχνει νά καταλάβω πῶς πρέπει μονάχα μέχρι τῆ μέση νά διαβάσω, γιὰ τὴν παρακάτω ἀπὸ τῆ μέση, τὴν πῆρεν αὐτός, λές καί μοίρασε ἀμπελοχώραφο. Κι' ἤμουν ἐγώ, ἀδελφέ, πού εἶχα τὴν εὐθύνην τῆς διεξαγωγῆς τῆς Θ. Λειτουργίας. Ἐπειδὴ δὲν ἐννοοῦσα τὰ συμμορφωθῶ, γιὰ τὴν δὲν εἶχα αὐτὴ νά ἀκούσω αὐτὴν τὴν στιγμή, ἐφώνηξε: «Τὴ διάβασα ἐγώ τὴν ὑπόλοιπη!... Σταμάτα!...». Μεγάλος πειρασμός, ἀλλὰ συνέχισα. Εὐτυχῶς δὲν μὲ ἔδειρε, πού ἄργησα. Οἱ εὐχῆς, ἀγαπητέ, καί μάλιστα οἱ ἀμέσως πρὸ τῆς μετουσιώσεως καί μετὰ τὸν ἁγιασμὸ τῶν Τιμίων Δώρων, καί πολὺ περισσότερο ἐκείνην τοῦ καθαγιασμοῦ, δὲν μοιράζονται. Αὐτὸς πού θά τελέσῃ τὸ Μυστήριον πρέπει νά διαβάσῃ τίς εὐχῆς καί νά ὀλοκληρώσῃ καί στὴ συνείδησί του τὴν ἱερὴ προσευχή, σὰν προσωπική του ὑπόθεσι. Δὲν μπορεῖ

ὁ ἄλλος συλλειτουργὸς νὰ παίρνη κομμάτι ἀπὸ τὴν ἐνιαία εὐχή, γιὰτὶ δὲν εἶναι πιᾶτο μὲ φαγητὸ νὰ τοιμπᾶη κανεὶς «μεζέ», κόβοντας ἀπὸ τὸ ψιτὸ τεμάχιο, ποῦ τοῦ ἀρέσει, τῇ συγκαταβάσει τοῦ διπλανοῦ του. Ὁ Προεστῶς, σύμφωνα μὲ τὸ αἰώνιο Τυπικὸ τῆς Ἐκκλησίας μας, πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλου, πρέπει νὰ ἔχη κανονίσει τὴν τάξι καὶ νὰ μὴ δημιουργῆται δαιμονικὴ παρέμβασις. Ὁ Ἱερεὺς θὰ τελέσῃ τὸ Μυστήριον τῆς Θ. Εὐχαριστίας μὲ μιὰ γαλήνη Χριστοῦ καὶ ἔτσι θὰ ὠφελήσῃ καὶ θὰ ὠφεληθῇ. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ πειρασμοὶ μεταξὺ συλλειτουργῶν αἴρονται ὅταν γκρεμισθῇ ὁ ἐγωϊσμός, ὅταν ὑπάρξῃ συναίσθησις καὶ πρὸ αὐτῆς θεογνωσία. Ἄς ἀργήσῃ ὁ Ἱερεὺς στὴν ἀνάγνωσι τῆς εὐχῆς. Οἱ ψαλτάδες πρέπει νὰ κανονίσουν ἀνάλογα τὴ θέσι τους, ὥστε νὰ μὴ παρατηρῆται χασμωδία. Οἱ καλοὶ καὶ θεοσεβεῖς ψαλτάδες βοηθοῦν τὰ μέγιστα λειτουργικῶς τὸν Ἱερέα. Καὶ τὸ λέγω αὐτό, γιὰτὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς νευριάζουν, γιὰτὶ θέλουν νὰ τελειώσουν μιὰ ὥρα γρηγορώτερα γιὰ νὰ βγοῦνε ἔξω νὰ καπνίσουν ἢ νὰ τραβήξουν κανένα ποτηράκι. Ἐγνώρισα ἓνα, ποῦ ἐγκατέλειπε τὸ στασίδι καὶ ἔτρεχε σὰν δαιμονισμένος στὸ διπλάνο καφενεῖο, ἐκάπνιζε καὶ ξανάρχιζε τὴν ψαλμωδία. Τὸ «Ἀμὴν» ἦ καὶ τὰ ἄλλα μικροψαλτικά τὰ ἔλεγαν οἱ ἀπρόσκλητοι ἐπικουρικοὶ, ὥσπου νὰ ξαναγυρίσῃ ὁ κανονικὸς ψάλτης. Ἐμπαινε ὁ ἄνθρωπος μέσα, ἀνέβαινε στὸ στασίδι του, ἔψαλλε καὶ ἐβρωμοῦσαν τὰ χνώτᾶ του ἀπὸ τὸ φρέσκο κάπνισμα. Βέβαια αὐτὸ δὲν θὰ γινόταν, ὅταν καὶ τοῦ ἐκκλησιάσματος ἡ συνειδήσις ἐξεγείρετο καὶ ὄχι μονάχα τοῦ παπᾶ. Γιὰτὶ συμβαίνει, αὐτοὶ ποῦ εἶναι κοσμικοὶ κι' ἔχουν δεσμοὺς πλατύτερα κοινωνικοὺς, νὰ ριζώνωνται καὶ νὰ ἀσχημονοῦν, προστατευόμενοι καὶ ἀπὸ μερικοὺς Ἐπιτρόπους, ποῦ φέρνουν σύγχυσι στοὺς Ἀρχιερεῖς, ποῦ βρίσκονται σὲ δύσκολη θέσι οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ βγάλουν τὴν ἀλήθεια. Ἄλλα οἱ Ἐπίτροποι, ἄλλα οἱ παπάδες, ἄλλα ὄρισμένοι ἐνοριτες, κι' ἔτσι τὸ κακό, ἢ κακοῆθεια, μᾶλλον, μένει στὴ θέσι τῆς, γιὰ νὰ λαλῇ τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ λόγια. Ποιὸς λίγο, ποιὸς πολὺ εὐθυνόμεθα ὅλοι, καὶ ἄς μὴ τὰ φορτώνουμε ὅλα στὸ Δεσπότη καὶ μάλιστα ἐκεῖνα ποῦ μποροῦμε ἐμεῖς ὅλοι μας μὲ τὸν τρόπο καὶ τὴν ἐξουσία μας, λαϊκοὶ καὶ Κληρικοὶ, νὰ κανονίσουμε, χωρὶς ἐνοχλήσεις ἀνωτέρων. Παρενέβαλα αὐτὴν τὴν περίπτωσι γιὰτὶ, δυστυχῶς, δὲν κρατοῦμε καὶ τὴ σειρὰ τοῦ ἀξιώματος, τῶν εὐθυνῶν, τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων μας, ὥστε μὲ τὸν καταμερισμὸ νὰ διεξάγεται τὸ ἔργον μας μὲ ὁμαλότητα καὶ ἀρμονικά.

Ἄλλὰ τώρα τελευταῖα παρατηρεῖται καὶ κάτι ἄλλο. Ὅχι μονάχα ψαλλιδίζονται λέξεις καὶ φράσεις καὶ παραλείπονται

εύχαι πού τις ἔχει στή σειρά ἡ Φυλλάδα, ἀλλά καί εἰς τὰς τελευταίας, μετὰ τὸν καθαγιασμὸ τῶν Τιμίων Δώρων, αἰτήσεις, ἐπιφέρουν οἱ Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι μιὰ ἀπαράδεκτη κολόβωσι κατὰ πολλὰς σειρὰς αἰτήσεων, χωρὶς, τέλος πάντων, νὰ ἔχη ληφθῆ μιὰ Συνοδικὴ ἐπίσημος ἀπόφασις, οὕτως ὥστε, μὲ τὴν εὐθύνην τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας, νὰ μονιμοποιηθῆ τὸ νεώτερον τῶν νεωτέρων («πατέρων») τυπικό. «Ἵπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἀγιασθέντων τιμίων δώρων..., ὅπως ὁ Φιλάνθρωπος..., τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως...». Καὶ τέρμα!

Διὰ λόγους οἰκονομίας χρόνου. Περίεργος ἀντίληψις καὶ αὐθαίρετος κολόβωσις. Φρονῶ, πῶς ἀπαγορεύεται σὲ πρόσωπα νὰ μεταβάλλουν τὰ αἰωνόβια τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς λατρείας εἰδικῶς, πράγματα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ φαινόμενον αὐτὸ παρατηρεῖται ὅταν παρεμπίπτῃ κανένα Μνημόσυνον ἢ κανένα ἄλλο Μυστήριον, ὅπως γάμος, βάπτισμα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ Ἱερεῖς προσδοκοῦν τὰ ἐκ τῶν λεγομένων τυχερῶν ὀφέλη. Θέλοντες, δηλαδὴ, ὠρισμένοι, νὰ φανοῦν ἀρεστοὶ καὶ νὰ μὴ χάσουν τοὺς κοσμικοὺς δεσμοὺς, πού τοὺς εἶναι προσδοκῶροι, κανονίζουν καὶ τὰ τῆς Θείας Λειτουργίας ἀναλόγως τοῦ κεφιοῦ τοῦ οἰουδήποτε κυρίου, τοῦ ἐπιδεικνύοντος τὸν γυαλιστερόν μαμμωνᾶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἱερέως: «Διάχο! Σύνομα! «Καὶ... τὴν ἐνότητα...». Μιὰ στὸ καρφί, δηλαδὴ καὶ μιὰ στὸ πέταλο. Θὰ μοῦ εἰπῆς: Γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα; Ἄν γίνωνται; Μπορεῖ ἐσὺ νὰ μὴ τὰ ἀντελήφθῃς γιατί εἶσαι θεοφοβούμενος καὶ ἀφωσιωμένος στὸ ἔργο σου. Ὅμως ρώτησε καὶ μένα πού ἤλθα πολλὰς φορὰς σὲ δύσκολη θέσι, ὅταν στὸ κήρυγμά μου παρενεβάλλοντο ἐκ μέρους τοῦ Ἱερέως παράσιτα κατὰ τρόπον ἐξοργιστικὸν διὰ νὰ τερματίσω, ἐπειδὴ ἔπρεπε τὴν ὠρισμένη ὥρα νὰ τρέξῃ γιὰ στεφανώματα κάποιου «Ἀμερικάνου», πού εἶχε στὸ φάκελλο καλοδιπλωμένα δολλάρια. Τὸν Ἱερέα ἐγαργαλοῦσε τὸ «ψητὸ» καὶ ὄχι τῶν Ἀγγέλων ἢ φρίκη. Τὸν Ἱερέα ἐνδιέφερεν ἡ τσέπη του καὶ ὄχι ἡ ἐκ τῆς Θείας Λειτουργίας ψυχικὴ ὠφέλεια. Οὔτε καὶ ἀνελογίζετο, ὅπως καὶ πολλοί, ἀσφαλῶς, ἄλλοι, ὅτι αὐτὰ τὰ ἐχθρικά κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν πιστῶν φερσίματα, ἐπισύρουν τὴν ὀργὴν Ἐκείνου, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐρασσοφορεθήκαμε, ὄχι νὰ ἠλεκτριζώμεθα ἀπὸ τὸν μαμμωνᾶν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ὀφείλουμε σὰν Λειτουργοὶ του, νὰ χουμε τὸν φόβον καὶ τὴν ντροπὴν πάντοτε καὶ κυρίως κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Ἀναμιάκτου Θυσίας.

Τώρα ἄς ποῦμε καὶ γιὰ τὸ κήρυγμα.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ X.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ «ΦΙΛΟΘΕΟΝ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΝ»
ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

Ἡ ἐπιμονὴ ν' ἀρνούμεθα τὰ λάθη μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀσφαλῶς ἄλλο μεγαλύτερο κακό, ἀπὸ τὸ νὰ μὴ θέλῃ ὁ φταίστης νὰ ὁμολογήσῃ τὸ λάθος του, κι' ὅταν ἀκόμη εἶναι αὐτὸ ὀλοφάνερο.

Ἐγέλασεν ἡ Σάρρα, ὅταν τῆς ἐδώκανε τὴν εὐχάριστον εἶδση, πὼς θὰ ἐγκυμονήσῃ. Κι' ὅταν ἔπειτα ἐπιτιμῆθηκεν ἀπὸ τὸν Ἄγγελο γιὰ τὸ γέλοιο τῆς, πού μ' αὐτὸ ἐφανέρωσε τὴν ἀπιστίαν τῆς, κατέφυγεν ἀμέσως στὴν ἄρνηση· ἀρνήθηκεν ἡ Σάρρα καὶ εἶπε· δὲν ἐγέλασα» (Γεν. ιη', 15).

«Δὲν εἶναι ἀλήθεια αὐτό, Σάρρα, ἀλλὰ ἐγέλασες». Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησις, πού — κατὰ τὸν θεῖο Χρυσόστομο — τῆς ἔδωκεν αὐτὸς πού τὴν ἐπιτίμησε· «Μὴ νομίσης — λέγει, ἐπειδὴ ἡ σκέψις σου ἦταν ἐνδιάθετη κι' ὁ κρυφὸς σου αὐτὸς στοχασμὸς σ' ἔκανε νὰ γελάσῃς, πὼς θὰ μποροῦσες νὰ ξεγελάσῃς καὶ τὴ δύναμιν αὐτοῦ πού σ' ἐπεσκέφθηκε. Νὰ μὴν ἀρνίσαι λοιπὸν τὸ πρᾶγμα· καὶ μὴ μεγαλώνῃς, ἔτσι, περισσότερο τὸ σφᾶλμά σου». Μὴν προσθέτῃς στὴν ἐπιπολαιότητα τῆς ἀπιστίας καὶ τὴν ψευδολογίαν τῆς ἄρνησις· μὴν διπλασιάσῃς ἔτσι τὸ κακό, καὶ μὴν κάνῃς βαρύτερη τὴν ἁμαρτίαν σου.

Ἄλλοίμονον! Ἔτσι, σχεδὸν πάντα, συμπεριφέρεται κάθε ἁμαρτωλός! Καὶ ἡ βρῖσκει προφάσεις γιὰ τὴν ἁμαρτίαν του, ἢ καὶ τὴν ἀρνιέται ὅλως διόλου. Ἡ Εὐα, ὅταν ἐπιτιμῆθηκε πού ἔφαγε ἀπὸ τὸ ἀπαγορευμένο δένδρον, δὲν ἀρνήθηκε τὸ παράπτωμά τῆς· ἐζήτησεν ὅμως νὰ τὸ δικαιολογήσῃ μὲ κάποια πρόφασιν· «τὸ φίδι μ' ἐξεγέλασε!»! Ἡ Σάρρα δὲν ἐπροφασί-

σθηκε γι' αὐτὸ τίποτα· ἀλλὰ τ' ἀρνήθηκεν ἀμέσως· «δὲν ἐγέλασα»! Κι' αὐτὸς ποὺ δὲν ἐξομολογίεται μὲ ἐλικρίνεια, μιμείται ἢ τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη· καὶ ἢ βρίσκει προφάσεις, ὅπως ἡ Εὐα, ἢ ἀρνιέται, ὅπως ἡ Σάρρα.

Ὁ Δαβὶδ ποὺ μετανόησε πραγματικά γιὰ τὴν ἁμαρτία του, τὰ ἀπέφυγε· στὴν ἐξομολόγησή του ἐξίσου καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ἀτοπήματα. «Εἶπα· θὰ ἐξομολογηθῶ στὸν Κύριό μου τὴν ἁμαρτία μου» (Ψαλμ. λα', 5). Δὲν ἀρνήθηκε τὴν ἁμαρτία του, ὅπως ἔκαμεν ἡ Σάρρα· ἀλλὰ τὴν ὡμολόγησε καὶ τὴν ἐξεσκέπασε φανερά. «εἶπα· θὰ ἐξομολογηθῶ». Οὔτε καὶ βρῆκε κι' αὐτὸς προφάσεις, ὅπως ἡ Εὐα, «μ' ἐγέλασε τὸ φίδι»! ἀλλὰ τὴν ἀπέδωκε ἀποκλειστικά στὸν ἑαυτό του, καὶ κατηγορεῖ γι' αὐτὸ τῆς δικῆς του ψυχῆς τὴν διαστροφή. «Θὰ ἐξομολογηθῶ ἐναντίον μου τὴν ἀνομία μου· ἐναντίον μου· ἐναντίον μου»!

Ἡ παράκληση τοῦ δίκαιου καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἀβραάμ στὴν προσευχή του γιὰ τὰ Σόδομα, καὶ στὴ μεσολάβησή του πρὸς τὸν πολυεὐσπλαγχο Θεὸ νὰ ἐλεήσῃ τὴν πόλιν ἐκείνη, ὅσον προχωρεῖ, τόσο καὶ δυναμώνει τὴ μεσολαβητική του παράκληση· καὶ λιγοστεύοντας τὸν ἀριθμὸ τῶν καλῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐμένανε στὴν πόλιν ἐκείνη, ὀλοένα καὶ δυναμώνει τὴ δέησή του καὶ τὸ αἴτημά του, νὰ δείξῃ μεγαλύτερη συγκατάβαση· λὲς κι' ἐπαραθαρρυνότανε σ' αὐτὸ ἀπὸ τὸ Θεῖό του ἔλεος.

Στὴν ἀρχὴ κατέβαζε τὸν ἀριθμὸ τους, κάθε φοράν, ἀπὸ πέντε· «ἐὰν εἶναι πενήντα»; «ἐὰν εἶναι σαράντα πέντε»; «ἐὰν εἶναι σαράντα»; Κατόπιν ὅμως ἀρχίζει νὰ τοὺς κατεβάξῃ, κάθε φοράν, ἀπὸ δέκα· «ἐὰν βρεθοῦνε ἐκεῖ τριάντα»; «ἂν βρεθοῦνε εἴκοσι»; «ἂν βρεθοῦνε δέκα»;

Ἡ συμπόνια τοῦ Ἀβραάμ γιὰ τὴν ἀξιοκατάκριτην ἐκείνην πόλιν, θὰ τὸν ὠδηγοῦσεν ἴσως στὸ τέλος νὰ

καταντήση στις τρεῖς μονάχα ἢ στις τέσσαρες ψυχές τῆς φαμίλλιας τοῦ ἀνηψιοῦ του Λώτ· ἀλλὰ δὲν μπορούσε πλέον νὰ κατεβῆ λιγώτερο ἀπὸ τις δέκα, γιατί εἶχε προηγουμένως ὑποσχεθῆ, πὼς δὲν θᾶχε παρὰ μία μονάχα παράκληση νὰ τοῦ κάμῃ· «Νὰ μοῦ τ' ἀρνηθῆς ὄλα, Κύριε, ἀν σοῦ ζητήσω κι' ἓνα ἀκόμη... Κι' ἄλλο ἓνα περισσότερο».

Σκέπτομαι ὅμως ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, πὼς ἂν και εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Ἀβραάμ, πὼς ἓνα μονάχα πρᾶγμα θὰ ζητοῦσε, ἴσως θὰ τ' ἀποτολμοῦσε νὰ ξαναπαρακαλέση και γι' ἄλλο· γιατί δὲν βλέπω νὰ παυσε ν' ἀπευθύνεται στὸ Θεό· και βλέπω νὰ γράφεται τὸ ἀντίθετο· «πὼς ὁ Κύριος ἔπαυσε ν' ἀπαντᾷ στὸν Ἀβραάμ.» (Γεν. ιη', 22—33).

Μπορεῖς νὰ εἰπῆς, πὼς ἐπίτηδες διέκοψεν ὁ Θεὸς τὸ διάλογό του με τὸν Πατριάρχη, ἐπειδὴ, σὰν παντογνώστης ποῦ εἶναι, ἤξερεν ἀπὸ προτῆτερα τῆς ψυχῆς του τὴ διάθεση, κι' ὅτι σκοπὸς του ἦτανε ν' ἀπλώση τὰ παρακάλια του, ὡς τις τρεῖς ἢ τις τέσσαρες μονάχα ψυχές. Κι' ἔτσι θὰ βρισκόντανε στὴν ἀνάγκη, ἢ νὰ εἰσακούση τὴ δέηση τοῦ δούλου του, ἢ νὰ μὴν τὴν λογαριάση διόλου και νὰ τὴν ἀπορρίψῃ. Τόσο μεγάλη εἶναι ἡ δύναμη ἐνὸς δίκαιου και θεοφοβούμενου ἀνθρώπου. Τόσο μεγάλο εἶναι τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ παντελεήμονος και ἀπειρογάθου Θεοῦ!

Ἄλλὰ ὁ Θεὸς ἐσταμάτησε νὰ συνομιλῆ με τὸν Ἀβραάμ. Ἀρκετὴ ἦτανε ἡ φιλευσπλαγχνία ποῦ ἐφανέρωσε, με τὸ νὰ δεχθῆ τὸ ἐπανειλημμένο λιγότεμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δίκαιων ἀνθρώπων, ποῦ θὰ βρισκόντανε στὰ Σόδομα. Ἐπρεπε νὰ φανερωθῆ και ἡ θεία Δικαιοσύνη, με τὴν πανωλεθρία τῆς διεφθαρμένης και ὄλας διόλου βέβηλης ἐκείνης πολιτείας.

Συμβουλές ποῦ δίδονται μάταια στοὺς κακοκέφαλους.

Ὁ Λώτ προειδοποίησε τοὺς γαμπροὺς του, πὼς

θά καταστροφῶνε τὰ Σόδομα. Τοὺς ἐσυμβούλεψε λοιπὸν ν' ἀπομακρυνθοῦνε ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ καὶ διεφθαρμένην αὐτὴν πόλιν, γιὰ νὰ γλυτώσουνε ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ποὺ θὰ ξεσποῦσε· «Φύγετε μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτό· γιὰτὶ ὁ Κύριος θὰ τὸν ἀφανίσῃ» (Γεν. 19', 14). Κι' αὐτοὶ ἐθάρρεψαν, πὼς ἐπήρανε ἀέρα τὰ μυαλά τοῦ Λῶτ· «ἐφάνηκε γελοῖος ἐμπρὸς στὰ μάτια τῶν γαμπρῶν του» (Γεν. 19', 14).

Ἔτσι φωνάζουνε καθημερινῶς ἀπὸ τοὺς ἄμβωνες τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ οἱ κήρυκες τοῦ θείου λόγου. Προειδοποιοῦνε τοὺς ἁμαρτωλοὺς, γιὰ τὴ φωτιὰ τῆς θείας Δικαιοσύνης, ποὺ θὰ πέσῃ ἐπάνω στὰ κεφάλια των, ἂν ἐπιμένουνε στὴν ἁμαρτία· «Φωτιὰ καὶ θειάφι κι' ἀνεμοδαρμὸς καὶ καταιγίδες εἶναι τὸ μερίδιό τους, ἀπὸ τὸ φοβερὸ ποτήρι ποὺ θὰ πιοῦνε» (Ψαλμ. 1'. 7).

Τοὺς παρακινοῦνε καὶ τοὺς συμβουλεύουνε ν' ἀλλάξουνε συμπεριφορά· καὶ ν' ἀπομακρυνθοῦνε ἀπὸ τὴν ἀκαταστασία κι' ἀπὸ τὴν παρανομία, μέσα στὴν ὁποία ζοῦνε· κι' ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ποὺ μέσα της διαρκῶς κυλοῦνται καὶ ἡδονίζονται. «Ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τὸν τόπον αὐτόν· ἀπομακρυνθῆτε ἄθλιοι· Φύγετε· τραβᾶτε μακριὰ· ἀναχωρήσατε· λυτρωθῆτε ἀπὸ τὴν κόλαση, ποὺ ἀπὸ ψηλὰ θὰ πέσῃ ἐπάνω σας». Τίποτε ὅμως δὲν κατορθώνουν κι' οἱ ἱεροὶ αὐτοὶ Λῶτ, ὅσο καὶ νὰ φωνάζουνε· κι' ὅσο καὶ νὰ τοὺς διδάσκουνε.

Οἱ ἁμαρτωλοὶ τ' ἀκοῦνε, σὰν νὰ τοὺς λένε παραμῦθια. «Τοὺς φαίνονται γελοῖοι». Μᾶς κοροϊδεύουνε λένε, καὶ μᾶς διηγοῦνται πράγματα, ποὺ εἶναι γιὰ γέλοια. Ἄργα ὅμως ἔρχεται ἡ γνώση· ὅταν θὰ κτυποῦνε τὴν κακὴ τους κεφαλὴ· καὶ θὰ κλαῖνε· μὰ ἀνωφέλευτα.

Οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν ἀποχωρίζονται εὐκόλα τὴν ἁμαρτία.

Ὁ Λῶτ ἔχει πεποίθηση, πὼς εἶναι ἀναπόφευκτη καὶ πὼς εἶναι κοντινὴ ἡ καταστροφὴ τῆς πολιτείας. Καὶ τόσο εἶναι βέβαιος καὶ τόσο εἶναι καλὰ πληροφορη-

μένος γι' αὐτή, πού παρακινεῖ καὶ τοὺς γαμπρούς του, νὰ φύγουνε τὸ γρηγορώτερο. Κι' ὅμως, δὲν ξέρω πῶς καὶ γιατί, ἀναβάλλει κι' αὐτὸς τὸ φευγιό του καὶ χρονοτριβεῖ· σὲ τρόπο, πού ἀνάγκασε τοὺς Ἀγγέλους νὰ τὸν πιάσουνε, καὶ νὰ τὸν βιάσουνε νὰ μὴ χάνη καιρό· παρὰ νὰ σπεύσῃ καὶ νὰ φύγῃ γρήγορα· «Οἱ Ἀγγελοὶ εἰδοποιήσανε βιαστικὰ τὸν Λῶτ... Φύγε, γιατί ἀλλοιωτικά θὰ χαθῆς κι' ἐσὺ μαζί τους» (Γεν. ιθ', 15).

Κι' ἐπειδὴ, κατὰ κάποιον τρόπο, ἐταραχθήκανε γιὰ τὴν ἀνόητην ἀναβλητικότητά του καὶ τὴν ἀργοπορία του, «ἐταράχθησαν», ἐπιχειρήσανε νὰ τὸν ξεσηκώσουνε στανικὰ τοῦ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνο τῆς ἀνομίας, πού δὲν εὔρισκε καιρὸ νὰ τὸν ἀφήσῃ· καὶ τὸν τραβήξαν, μὲ τὴ βία, ἀπὸ τὰ χέρια του κι' αὐτόν, καὶ τὴ γυναῖκά του, καὶ τὶς κόρες του. «Καὶ τὸν ἐπιάσανε οἱ Ἀγγελοὶ ἀπὸ τὰ χέρια του, καθὼς καὶ τὴ γυναῖκά του καὶ τὰ κορίτσια του» (Γεν. ιθ', 16).

Μπορεῖ κανένας ἄλλος νὰ θαυμάζῃ ἐδῶ καὶ νὰ βάζῃ στὸ νοῦ του, πόσο μεγάλη εἶναι ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης μας γιὰ τὴν πατρίδα μας. Μὰ ἐγὼ στὴν περίπτωσιν αὐτή, θαυμάζω πόσο μεγάλο εἶναι τὸ θέλημα τῆς ἀμαρτίας· πόσο ὑπερισχύει καὶ νικᾷ· καὶ πόσο μᾶς δένει μαζί της. Τόσο δύσκολο εἶναι στὸν ἄνθρωπο νὰ ξεμακρύνῃ ἀπὸ μιὰν ἐλεεινὴ καὶ κακὴ ζωὴ πού κάνει κι' ὅταν ἀκόμη καταλάβῃ καλὰ πῶς θὰ κινδυνέψῃ ἐξ αἰτίας της!

Παρόμοια ἀργοπορεῖ καὶ ὁ ταλαίπωρος ἀμαρτωλός· κι' ὅλο ἀναβάλλει τὴν ὥρα ν' ἀλλάξῃ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς του. Κι' ἀκόμη, ὅταν δὲν ἔχῃ καμμιάν ἀμφιβολία, πῶς τὸν περιμένει μελλοντικὰ τιμωρία φοβερὴ καὶ φρικτὴ! Κι' ὅταν ἀκόμη εἶναι βέβαιος καὶ βλέπει τὶς φλόγες τῆς θείας ὀργῆς, πού κλωθογυρίζουνε ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του!

Πανάγαθε καὶ πολυεύσπλαγγνε Θεέ μου! Βλέπεις τὴν ἀμυαλωσύνη, πού μέσα της παραδέρνω! Θέλω ν'

ἀποτραβηχθῶ κι' ὅμως μένω! Θέλω νὰ ξεμακρύνω, κι' ὅμως στέκω! Θέλω νὰ μετανοήσω, κι' ὅμως ὄλι κι' ἀναβάλλω τὴν ὥρα! Ἀμέσως, ἀμέσως!... Ναί!... Ὅχι!... Λυπήσου με, πολυέλεε Θεέ μου! καὶ στειλέ μου τὸν ἄγγελό σου νὰ μὲ τραβήξῃ στανικά μου! Ρίξε, Θεέ μου, σπλαγχνική τὴ ματιά σου καὶ βοήθα με! Τὸ κραταῖο χέρι τῆς παντοδυναμίας Σου, ἄς ἐνισχύσῃ τὴν ἀνημποριά μου. Ἄς νικήσῃ τὴν ἀναβλητικότητά μου! Ἄς ἀφανίσῃ τὴν ἐλεεινή μου νωθρότητα! Ἄς ξεριζώσῃ ἀπὸ μέσα μου τὴν ἀξιοδάκρυτην ἀβουλία μου! Καί, εἴτε θέλω, εἴτε δὲν θέλω, ξεμάκρυνέ με, Θεέ μου, ἀπὸ τὴν ἄθλιαν αὐτὴν ἐπιμονή μου στὸ κακὸ καὶ στὴν ἁμαρτία!

Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, ὑπεράγαθέ μου Θεέ, θὰ κηρύττω τὴν ἀπροσμέτρητην εὐσπλαγχνίαν, πού ἐφάνέρωσες γιὰ μένα· καὶ θὰ δοξολογῶ καὶ θὰ μεγαλύνω, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, τὸ ἀνείπωτό σου ἔλεος, ψάλλοντας μ' εὐγνωμοσύνη «Μὲ πῆρες ἀπὸ τὸ δεξί μου χέρι καὶ μ' ἔσυρες κοντά Σου, πού δοξασμένο ἄς εἶναι τὸ πανάγιό σου ὄνομα. Κι' ἀναγάλλιασεν ἡ ψυχὴ μου, γιὰ τὴ σωτηρία πού μὲ καταξίωσες. Καὶ θὰ σοῦ εἰπῶ, Κύριέ μου κι' εὐεργέτη μου, ὕμνους, πού νὰ Σοῦ ταιριάζουνε. Καὶ θὰ ψάλλω χαρμόсуна γιὰ τὸνομά τοῦ Κυρίου μου. πού κατοικεῖ ψηλά» (Ψαλμ. ιβ', 6).

Μτφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΑΡΑΝΤΣΑ

«Σαλπίσας τρανώς, τὰ θεῖα μελωδήματα, ἐδείχθης φωστὴρ τῷ κόσμῳ τηλαυγέστατος, τῷ φωτὶ λαμπόμενος τῆς Τριάδος, Ἄνδρέα ὅσιε· ὅθεν πάντες βοῶμέν σοι· Μὴ παύσῃ πρεσβεύων ὑπὲρ πάντων ἡμῶν».

(Κοντάκιον τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου, ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, τοῦ Ἱεροσολυμίτου).

Μία θρησκευτική επέτειος

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΝΑΟΣ ΟΠΟΥ ΚΑΤΕΤΕΘΗΣΑΝ Η ΙΕΡΑ ΕΣΘΗΣ ΚΑΙ Η ΤΙΜΙΑ ΖΩΝΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ἡ ἀκολουθία τῶν «χιλιαρμένων»

2. Ἰουλίου. Ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ ὁδηγεῖ τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας πρὸς μίαν γωνίαν τοῦ ἱστορικοῦ Βυζαντίου. Ἐκεῖ πού τελειώνει ὁ Κεράτειος κόλπος. Μὲ ἱστορία ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἡ γωνία αὐτὴ καὶ μὲ παραδόσεις πού δημιουργοῦν ἐσωτερικοὺς χριστιανικοὺς κόσμους γεμάτους ποίησι, συγκίνησι καὶ ψυχικὴ ἀνάτασι. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, πού ἐορτάζει αὐτὴν τὴν ἡμέραν. Κτίσμα ὑπὸ τὴν τελευταία του βυζαντινὴ μορφή χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχη καὶ ἡ πλουσία διακόσμησις τοῦ ναοῦ. Ἡ βέβηλη ἐκδήλωσις τῶν ἀντιχριστιανικῶν ἀτάκτων σιφῶν ἂν δὲν κατέστρεψε, ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, σὲ μιὰ ἀπαισίας μῆνης φθινοπωρινῆ νύχτα τὸ κτίσμα, διήρπασεν ὅμως καὶ κατέστρεψε τὸ ἐσωτερικὸ του. Ἐθρυματίσθησαν οἱ πολυέλαιοι τῆς ἐκκλησίας, ἕνας περὶφημος ἐπιτάφιος τοῦ 18ου αἰῶνος μὲ τοὺς 2 περιφήμους ἀγγέλους κατεσχίσθη καὶ ἐποδοπατήθη, εἰκόνες ἀσημοποίκιλτες ἄλλες ἐπετάχθησαν στοὺς δρόμους καὶ ἄλλες ἀπετέλεσαν λεία τῶν βεβήλων ἐπιδρομῶν. Ἐσυλήθητε κατὰ τὸν πλέον ἀπεχθῆ καὶ βάρβαρο τρόπο ἡ Ἁγία Τράπεζα καὶ τὸ Ἱερὸν τοῦ ναοῦ. Παρ' ὅλη ὥστόσο τὴν καταστροφὴ αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν διετήρησε τὴν βυζαντινὴ ἐθνικὴν καὶ χριστιανικὴν τῆς ψυχῆ. Κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπιά της, ἐπάνω στὰ ὁποία ἀνηγέρθη μιὰ ἄλλη πρόχειρη ἐκκλησία, ὑπάρχουν ἀναλλοίωτα πάντοτε τὰ ἴχνη τῆς ἱστορίας τῆς πρώτης μεγάλης βυζαντινῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, πού ἐορτάζει τὴν 2αν Ἰουλίου τὴν μνήμην τῆς καταθέσεως τῆς ἐσθῆτος τῆς παρθένου Μαρίας Θεοτόκου, τῆς τιμίας ζώνης πού περιέβαλε τὸ ἄχραντον σῶμα τῆς Θεομήτορος καὶ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνης τοῦ Σωτῆρος πού ἀνεκόμισε ὁ Ρωμανὸς Πρεσβύτερος ἀπὸ τὴν Ἔδεσσα τῆς Συρίας. Ἡ τιμία ἐσθῆς καὶ ἡ ζώνη πού ἐστάθητε ὡς σκέπη τῶν χριστιανῶν καὶ πού ἐπροστάτευσε πάντοτε τὴν Ἱερὰν πόλιν τοῦ Βυζαντίου, παραμένει ἐπὶ σειρὰν αἰῶνων φυλαγμένη εἰς χρυσοῦν θήκην πού ἔχει διακοσμηθῆ ἀπὸ εὐλαβικά χέρια ἐκ τῆς ἁγίας πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων. Μετεφέρθη ἀργότερα μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου φυλάσσεται εἰς τὴν μονὴν τοῦ Χιλιανδαρίου. Ἄλλὰ ἡ Ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς καταθέσεως τῆς τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης, ἔχει μίαν φωτεινὴν παλαιὰν ἱστορίαν,

συνδεδεμένη με την χριστιανικήν και την έθνικήν βυζαντινήν ψυχήν. Χτισμένη παρὰ τὸ παλάτιον τῶν Βλαχερνῶν, ποῦ ὑπήρξεν ἡ προσφιλέστερη κατοικία τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων καὶ ἰδίως τοῦ Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ, κατ' ἄλλους εἶχε, ὡς κτήτορα τὸν Ἀναστάσιον τὸν Διόσκουρον, κατ' ἄλλους δὲ τὸν Μάρκιανόν καὶ τὴν Πουλχερίαν τὸ 455. Εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν ἐστέφη τῷ 1345 ὁ Ἰωάννης ὁ Κατακουζηνὸς καὶ συνεκροτήθη ἡ κατὰ τοῦ Ἀκινδύνου τοῦ Βαρλααμίτου Σύνοδος.

*

Ἄλλὰ ἡ εὐορτάζουσα ἔστω καὶ κατεστραμμένη σήμερα Ἐκκλησία ἔγινε περίφημη καὶ παρέμεινε θρυλική εἰς τοὺς αἰῶνας διὰ τὴν γνωστὴν καταστροφὴν τῶν Ἀβάρων ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου. Τότε μὲ τὸν Πατριάρχην καὶ ἀντιβασιλέα Σέργιον ἐπὶ κεφαλῆς ἀνεπέμφθη ὁ εὐχαριστήριος αἶνος πρὸς τὴν ὑπέρμαχον Στρατηγὸν τὴν Θεοτόκον καὶ ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ τῆς Θεοτόκου ὁ παλμὸς καὶ ἡ σκέψις ἡ χριστιανικὴ συνεκεντρώθησαν εἰς μίαν συγκινητικὴν καὶ ὑποβλητικὴν ἀνάτασιν. Ἀπὸ τὴν νύχτα ἐκείνην ὁ ναὸς τῶν Βλαχερνῶν περιελήφθη μὲ τὰ φωτιστέφανα τῆς ἱστορικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀθανασίας. Καὶ ἡ ἀθανασία αὕτη διατηρεῖται εἰς τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων σὲ κάθε χριστιανικῆ ψυχῇ καὶ συνείδησι. Οἱ χριστιανοὶ τοῦ Βυζαντίου παρακολουθοῦν στὴν Ἐκκλησία αὕτη τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Παλαιότερα, ἄσχετα πρὸς τὶς ἄλλες ἐκκλησίες τοῦ Βυζαντίου, ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐψάλλετο μόνο τὴν πέμπτην Παρασκευὴν τῶν Νηστειῶν. Ἀργότερα ἀκολούθησε τὸ πρόγραμμα καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν Οἱ χριστιανοὶ τῆς Βασιλίδος σπεύδοντες στὴν παλῆα αὕτην βυζαντινὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν ὑπέροχον αὕτην εὐχαριστήριον καὶ νικητήριον ἀκολουθίαν δὲν ἔπαυσαν ἀκόμη καὶ ὡς σήμερα νὰ τὴν ἀποκαλοῦν «Χιλιάρμενα», εἰς ἀνάμνησιν τῶν χιλίων ἀβαρικῶν καραβιῶν ποῦ καταστράφηκαν μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, τῆς ἀειπαρθένου Δεσποίνης

Τὸ ἀγίασμα τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν συγκεντρώνει ἐπίσης καὶ σήμερον τὸν κόσμον τῶν εὐλαβῶν καὶ πιστῶν ὀρθοδόξων. Εἶναι τὸ ἅγιον Λουμᾶ, στὸ ὁποῖον προσήρχοντο καὶ ἐλούοντο τὴν τρίτην, ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν οἱ βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες. Τὸ 1434, καθὼς ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς τῆς ἀλώσεως Φραντζῆς, ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν κατεστράφη ἀπὸ πυρκαϊά, ποῦ ἐπροκάλεσαν ἄρχοντόπουλα, τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν νὰ συλλάβουν νεοσσοὺς

περιστεριῶν. Τὸ ἀγίασμα ὅμως περιεσώθη καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον κατέστη κτῆμα τῶν τούρκων, ὡς ὅτου ἀργότερον περιῆλθε καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν κυριότητα τῶν χριστιανῶν καὶ ἐκτίσθη ὁ σημερινὸς ναὸς ἀπὸ τὴν μεγάλην τότε εἰς τὴν Πόλιν συντεχνία τῶν Γουναράδων. Παράδοσις ἡ θρησκευτικότης τῆς οἰκογενείας τῶν μακεδόνων γουναράδων, ποὺ ἀποτελοῦσαν πρωτοπορεία σὲ κάθε εἰσφορά γιὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα τῆς βασιλίδος. Γι' αὐτὸ καὶ ὡς σήμερα μνημονεῦεται ἀνελλιπῶς στὸ πάνσεπτο πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ Φαναριοῦ καὶ σὲ κάθε ἐκκλησία ὅπου χοροστατεῖ ὁ Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης.

*

Ἡ ἐπέτειος τῆς μνήμης τῆς Ὑπερμάχου στρατηγοῦ, τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, φέρνοντας εὐλαβικὰ τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας ἐκεῖ σὲ μιὰ γωνία τοῦ Κερατείου κόλπου, ξαναζωντανεῖ ἱστορία, παραδόσεις καὶ θρύλους. Ὁ ἀφθάστου ποιήσεως νικητῆριος καὶ εὐχαριστήριος ὕμνος, σύνθεσις κατὰ τὴν κυριωτέρα ἐκδοχὴν τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, μαζί μὲ τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς:

«Θεοτόκε ἀειπάρθενε τῶν ἀνθρώπων ἡ σκέπη. Ἐσθήτα καὶ Ζώνην τοῦ ἀχράντου Σου σώματος, κραταῖαν τῇ Πόλει Σου περιβολὴν ἐδωρήσω τῷ ἀσπόρῳ τόκῳ Σου ἄφθαρτα διαμείναντα..»

μᾶς κρατοῦν σὲ μιὰ ψυχικὴ ἀνάτασι καὶ ἀφήνουν τὴν σκέψι μας κατόπιν νὰ ταξιδέψῃ πρὸς ἓνα παρελθὸν πλούσιο σὲ ἐκδηλώσεις ἔθνικες καὶ θρησκευτικές. Καὶ εἶναι τὸ ταξίδεμα καὶ αὐτὸ τὸ νοερὸ ἓνα ἀναβάπτισμα σὲ μιὰ Σιλωαμικὴ κολυμβήθρα, ποὺ δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν τaráσση πάντοτε εὐεργετικὰ ὁ κατερχόμενος ἐκάστοτε ἄγγελος τοῦ Κυρίου.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

~~~~~

«Χριστοῦ τὸν ζυγόν, λαβὼν Ἀθανάσιε, καὶ σοῦ τὸν σταυρόν, ἐπ' ὧμων ἀράμενος, μιμητῆς πανάριστος, τῶν αὐτοῦ παθημάτων γέγονας, κοινωνός τε τῆς δόξης αὐτοῦ, τῆς θείας μετέχων καὶ ἀλήκτου τρυφῆς».

(Κοντάχιον τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, τοῦ ἐν τῷ Ἀθῶ)

Ο ΜΑΜΜΩΝΑΣ

Ὁ διάβολος ἔχει πολλές χάρες, καὶ γι' αὐτὸ ἔχει καὶ πολλὰ ὀνόματα. Τὸ πρῶτο ὄνομά του εἶναι Ὅφις, φίδι. Αὐτὸ τὸνομα εἶναι τὸ πιὸ ἀρχαῖο, καὶ δὲν φανερώνει μιὰ χάρη του μοναχά, ἀλλὰ ὅλες μαζί. Γιατὶ τὸ φίδι εἶναι φαρμακερό, κι' ὅ,τι δαγκάσει τὸ φαρμακώνει καὶ τὸ πεθαίνει. Παρεκτός ἀπ' αὐτό, τὸ φίδι ἔχει ἓνα κορμὶ μὲ πολλές βόλτες, πού μ' αὐτὲς σφίγγει ὅποιον θέλει νὰ σκοτώσῃ, κι' ἂν αὐτὸς ὁ δυστυχῆς τύχη νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴ μιὰ βόλτα, πέφτει στὴν ἄλλη.

Τάλλα τὰ ὀνόματά του εἶναι ἀναλόγως τὶς χάρες πού ἔχει αὐτὸ τὸ τρομερὸ πνεῦμα. Λέγεται Διάβολος, ἐπειδὴ κατηγορήσε τὸν Θεὸ στοὺς Πρωτόπλαστους, κι' ἀπὸ τότε ὡς τὰ τώρα δουλεύει μὲ τὴ ραδιουργία. Λέγεται Σατανᾶς, πού θὰ πῆ Ἐχθρός, γιατί εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Λέγεται Βελζεβούλ καὶ Βελίαρ, πού θὰ πῆ Σιχαμερός. Λέγεται Πονηρός. Λέγεται Ἀνθρωποκτόνος. Λέγεται Μισόκαλος, ἐπειδὴ μισεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ ἔμορφα. Λέγεται Ἀπολλύων, ἡγουν Χალαστής. Τέλος λέγεται καὶ Μαμμωνᾶς, πού θὰ πῆ Παράς. Μαμμωνᾶς λεγότανε ἓνα σιχαμερὸ εἶδωλο, πού προσκυνούσανε οἱ εἰδωλολάτρεις τῆς Συρίας, εἶδωλο τοῦ Χρυσαφιοῦ, τοῦ πλοῦτου, τῶν λεφτῶν, τῆς καλοπέρασης.

*

Ὁ Χριστὸς λοιπόν, τοῦτον τὸν Μαμμωνᾶ, τοῦτον τὸν χρυσὸν διάβολο, μᾶς τὸν ἔδειξε γιὰ τὸν πιὸ ἐπικίνδυνον ἐχθρὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ἔβαλε τὸν Θεό, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔβαλε τὸν Μαμμωνᾶ. Τὸν ἓναν ἀντίκρου στὸν ἄλλον. «Κανένας, λέγει, δὲ μπορεῖ νὰ δουλεύῃ σὲ δυὸ ἀφεντικά, γιατί ἢ τὸ ἓνα θὰ μισήσῃ καὶ τὸ ἄλλο θ' ἀγαπήσῃ, ἢ θὰ ἀφοσιωθῇ στὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο θὰ τὸ καταφρονήσῃ. Δὲ μπορεῖτε νὰ προσκυνᾶτε καὶ τὸν Θεὸ καὶ τὸν Μαμμωνᾶ».

Βλέπεις πὼς τούτῃ τῇ φορὰ ὁ Χριστὸς δὲν βάζει ἀντίκρου στὸν Θεὸ τὸν μαῦρο Διάβολο ἢ τὸν Σατανᾶ, ἀλλὰ βάζει τὸν Μαμμωνᾶ, τὸ χρυσαφένιο εἶδωλο. Καὶ λέγει τὰ παραπάνω λόγια, ἀφοῦ εἶπε πρῶτῆτερα τοῦτα: «Τὸ λυχνάρι τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι. Ἄν λοιπόν τὸ μάτι σου εἶναι ἀπλὸ (ἀπονήρευτο), ὅλο τὸ σῶμά σου θὰ εἶναι φωτεινὸ. Καὶ ἂν τὸ μάτι σου εἶναι πονηρὸ, ὀλόκληρο τὸ σῶμά σου θᾶναι σκοτεινὸ. Ἄν λοιπόν τὸ φῶς, πού ὑπάρχει μέσα σου εἶναι σκοτάδι, τὸ σκοτάδι πόσο θᾶναι;»

Ὁ Μαμμωνᾶς εἶναι ὁ διάβολος τῆς φιλαργυρίας, μὰ γιὰ νὰ

τὸν βάζει ὁ Χριστὸς τόσο ζωηρὰ ἀντίκρυ στὸν Θεό, θὰ πῆ πὼς ἔχει μέσα του ὄλες τὶς καταραμένους κακίες, κατὰ τὸν λόγο ποὺ λέγει «Μητέρα ὄλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ φιλαργυρία». Λοιπὸν, ὁ Μαμμωνᾶς εἶναι καὶ Ὁφίς φαρμακερός, εἶναι καὶ ἀνθρωποκτόνος, εἶναι καὶ παμπόνηρος, εἶναι καὶ ραδιοῦργος, εἶναι καὶ ψεύτης.

Ἀπὸ τὴν καταραμένη ἀγάπη γιὰ τὸν Παρᾶ πηγάζουσε ὄλα τὰ κακά, ὄλες οἱ συμφορὲς τῆς ἀνθρωπότητος. Αὐτὸ εἶναι φανερὸ σὲ κάθε περίσταση, μὰ ἰδιαίτερα σήμερα, σὲ τοῦτον τὸν ἀμαρτωλὸν αἰῶνα ποὺ ζοῦμε.

Αὐτὸ τὸ τέρας τοῦ Μαμμωνᾶ, ποὺ καταπλακώνει σήμερα τὸν κόσμον, ἔχει πολλὰ κεφάλια, σὰν τὸ θηρίον τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἀλλὰ, τὰ δύο ἀπ' αὐτὰ εἶναι τὰ πιὸ μεγάλα. Τὸ ἓνα λέγεται Μεγαλομανία καὶ τᾶλλο λέγεται Χρυσωφολατρεία. Ἄν κυττάξῃς ὅμως καλά, θὰ δῆς πὼς καὶ αὐτὰ τὰ δύο κεφάλια εἶναι ἓνα καὶ μοναχό, σὰν τοῦ διπρόσωπου Ἰαννοῦ. Γιατὶ φιλαργυρία καὶ μεγαλομανία εἶναι δύο στρίγγλες σ' ἓνα κορμὶ ἡνωμένες.

*

Τώρα ρίξε μιὰ ματιά, καὶ δὲς ποιὰ εἶναι τὰ εἰδῶλα τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος, ποὺ τὰ προσκυνοῦνε μὲ συχαμένον ὑστερισμὸ οἱ ἄνθρωποι κάθε φυλῆς. Εἶναι κάποια πρόσωπα, ποὺ δὲν ἔχουσε ἀπάνω τους ἄλλο τίποτε, παρεκτὸς ἀπὸ μεγαλομανία κι' ἀπὸ λεφτά. Ὡστόσο τὰ δνόματά τους κι' ὄλα τὰ καθέκαστα τῆς παραλυμένης ζωῆς τους τὰ μαθαίνουσε στὸ πιὸ ἀπόμακρο μέρος τῆς οἰκουμένης. Εἶναι τὸ καθημερινὸ ψωμὶ αὐτῆς τῆς ἐλεεινῆς ἀνθρωπότητος. Λατρεύονται σὰν θεοί, κι' ἄς μὴν εἶναι ἡ ζωὴ τους πάρα πάνω ἀπὸ λίγους μῆνες ἢ ἓνα δύο χρόνια τὸ πολὺ. Γιατὶ κεῖνοι ποὺ τοὺς προσκυνᾶνε, τοὺς βαριοῦνται, καὶ φανεράνουνται ὀλοένα ἄλλα εἰδῶλα, ποὺ ξεθρονίζουσε τὰ παλιά.

Ὅλη λοιπὸν τούτη ἡ ἀηδιαστικὴ λατρεία κι' οἱ ὕμνοι, ποὺ ἀναπέμπονται σ' αὐτὰ τὰ ἀσήμαντα ἀνθρωπάκια, ὄλα γίνονται γιατί πίσω ἀπὸ τὸ κάθε εἰδῶλο ὑπάρχει τὸ χρῆμα, γιὰ τὸ ὅποιο λιμάζουσε ὄλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοί. Ὁ Μαμμωνᾶς τοὺς μαγεύει ὄλους, τοὺς τραβᾷ σὰν μαγνήτης. Βγάλετέ τον αὐτὸν στὴ μπάντα, καὶ θὰ δῆτε τί θ' ἀπομείνῃ ἀπὸ τὰ εἰδῶλα ποὺ εἶπα. Αὐτὸς ἀφιονίζει τοὺς λατρευτὲς καὶ βλέπουσε «ἐκρηκτικὴ ἐμορφιά», ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουσε μονάχα κάποια ἀνέκφραστα πρόσωπα, «λεπτὴ ἐξυπνάδα καὶ χάρη», ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει βλακεία κι' ἀδιαντροπία, «εὐγενικὰ αἰσθήματα»,

ἐκεῖ πού ὑπάρχει ἀναισθησία κι' ἐκφυλισμός, «ζωή καὶ σφρίγος», ἐκεῖ πού ὑπάρχει ἀκολασία κι' ἀποκτήνωσι.

ὦ κόσμε! Σὲ τί ξεπεσμοῦ ἔχεις καταστήσει! Εἶσαι βου-
λιαγμένος μέσα στὴ λάσπη, καὶ θαρρεῖς πῶς δροσίζεσαι μέσα
σὲ κρουσταλλένια νερά...

*

Ἄλλά, τί εἶναι, τέλος πάντων αὐτὰ τὰ πλάσματα, πού τὰ
λατρεῦει σήμερα ἡ οἰκουμένη καὶ καταγίνεται μ' αὐτὰ μέρα-
νύχτα; Ποιῆς θυσίης κάνουνε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κι' αὐτὴ
τοὺς λιβανίζει; Αὐτὰ τὰ εἶδωλα εἶναι ἀληθινὰ εἶδωλα, ἀναισθητὰ
σὲ ὅ,τι τοὺς κάνουνε οἱ λατρευτὲς τους. Μέσα τους εἶναι πεθα-
μένα, δὲν ἔχουνε κανένα αἶσθημα, δὲν νοιώθουνε τίποτα γιὰ
τὴν ἀνθρωπότητα πού ζῆ μὲ κακοπάθησι, μὲ ἀγωνία, μ' ἓνα
μελανὸ σύννεφο μπροστά της, πού κρύβει ἀπὸ τὰ μάτια της
κάθε ἐλπίδα. Ὅσοι λατρεύουνε αὐτὰ τὰ «ἄχθη ἀρούρης» καλὰ
παθαίνουνε ἀπὸ τὰ εἶδωλά τους, πού τοὺς βλέπουνε σὰν σκου-
λήκια νὰ σέρνονται μπροστά τους. Τί φταίνει ὅμως ὅσοι ἄν-
θρωποι κρατοῦνε ἀκόμα κάποια ἀνθρωπιά, καὶ γυρίζουνε τὸ πρόσ-
ωπό τους μὲ ἀηδία ἀπ' αὐτὴ τὴ ντροπὴ, καὶ πού διατηροῦνε
κάποια σοβαρότητα κι' ἀγωνίζονται νὰ φυσηξοῦνε στὰ παιδιὰ
τους λίγη πνοὴ καὶ τὴν ἀπέχθεια στὴν ψευτιά, στὸν ἐκφυλισμὸ
καὶ στὴ φρικτὴ παραμόρφωσι τοῦ ἀνθρώπου;

Βλέπεις λοιπὸν πῶς ὁ Μαμμωνᾶς βασιλέψε πιά στὸν κό-
σμο, ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη, κι' ἔκανε τὴν καρδιά τοῦ
ἀνθρώπου ἓνα σκοτεινὸ σπήλαιο, γεμᾶτο ὀχιές καὶ φρόνους;

Εἶπα πρωτίτερα, πῶς ὁ Μαμμωνᾶς ἔχει ἀπάνω του ὅλες
τίς σιχαμερὲς χάρες τοῦ Σατανᾶ. Εἶναι ραδιοῦργος, εἶναι ψεύτης,
εἶναι φονιάς, εἶναι ἀνθρωποκτόνος. Γιατὶ τὸ πάθος τῶν λεπτῶν
τὰ σέρνει ὅλα ξοπίσω του.

*

Ὁ γέρο - Πλούταρχος, ἐγκωμιάζοντας τὸν Ἄρατο γιὰ τὸ
ὑψηλὸ φρόνημά του, μιᾶ μὲ καταφρόνησι γιὰ τὸν τύραννο Ἄρι-
στιππο, πού εἶχε ἓνα σωρὸ σωματοφύλακες. Μὰ κι' αὐτοὺς τοὺς
ἔβγαζε τὴ νύχτα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του νὰ φυλάγουνε στὸ περι-
στύλιο, γιατί δὲν τοὺς εἶχε ἐμπιστοσύνη. «Κι' ἀφοῦ δειπνοῦσε,
λέγει, κλεισμένος μέσα, ἔβγαζε ἔξω καὶ τοὺς ὑπηρετὲς του κι'
ἕστερα ἀμπάρωνε τὴν πόρτα, ἔπαιρνε τὴν ἐρωμένη του καὶ χω-
νότανε σ' ἓνα μικρὸ πατάρι, πού σφαλοῦσε μὲ μιὰ καπάντζα
(καταπακτὴ). Κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ καπάκι ἔβαζε τὸ κρεβάτι
του καὶ κοιμότανε, ἀφήνω τί ἔρημον ὕπνο ἔκανε, γεμᾶτον ἀπὸ

ταραγμένα ὄνειρα. Καὶ τὴ σκάλα τὴν τραβοῦσε κάτω ἡ μητέρα τῆς ἐρωμένης του, καὶ τὴν κλείδωνε σ' ἓνα ἄλλο δωμάτιο, καὶ σὰν ξημέρωνε, τὴν ξανάβαζε, καὶ φώναζε τὸν τύραννο, ποῦ κατέβαινε σὰν νᾶτανε κανένα ἐρπετὸ ποῦ ξετρύπωνε ἀπὸ τῆ φωλιά του».

«Ὁ Ἄρατος ὅμως, λέγει ὁ Πλούταρχος, δὲν στεκότανε ὀλοένα μὲ τ' ἄρματα στὰ χέρια, ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ του ἦτανε ὁ θώρακός του, γιατί δὲν προσκυνοῦσε χρήματα, ἀλλὰ ἐρριχνε ἀπάνω του ὅ,τι ροῦχο εὔρισκε πρόχειρο, ἐχθρὸς φανερὸς ὅλων τῶν τυράννων, κ' ὡς τὰ σήμερα ἄφησε στὸ γένος του τιμημένο ὄνομα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Ἀπὸ κείνους τοὺς ἄθλιους, ποῦ καθόντανε σφαλισμένοι μέσα στὰ παλάτια τους, κ' εἶχανε τοὺς σωματοφύλακες καὶ τὰ ἄρματα καὶ τίς ἀμπαρωμένες καστρόπορτες, γιὰ νὰ φυλάξουνε τὸ τομάρι τους, λίγοι ξεφύγανε τὸν σκοτωμό, σὰν τοὺς λαγούς. Καὶ δὲν ἀφήσανε ξοπίσω τους μῆτε γένος, ποῦ νὰ τὸ τιμᾷ κανένας, μῆτε τάφο, μῆτε τίποτα ὀλότελα».

Αὐτὰ ἀπολαβαίνουνε στὸ τέλος ὅσοι προσκυνᾶνε τὸν Μαρμωνᾶ.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Συνεχιζομένης τῆς ἐκδόσεως τῶν Λειτουργικῶν Βιβλίων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ,

κυκλοφοροῦν ἤδη :

- 1) ΤΟ ΤΡΙΩΔΙΟΝ
- 2) ΤΟ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ καὶ
- 3) Τὸ ΜΗΝΑΙΟΝ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐκδοσις καλλιτεχνικὴ καὶ πολυτελής, δίχρωμος, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, εἰς μέγα σχῆμα, χρυσοδερματόδετος.

Τιμῶνται :	Πεντηκοστάριον	Δρχ.	100
	Τριῶδιον	»	150
	Μηναῖον Σεπτεμβρίου	»	80

Ἐκ τῶν ἑκτύπων :
Μηναῖον Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου.

ΜΕΓΑ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Ἐκ τῆς συνομιλίας μέσα στὸ Γερωντικό.

Ὁ ἄββᾶς Παλλάδιος ἔλεγε — Κύτθε ψυχὴ πού ἀσκειῖται σὲ μιὰ ζωὴ σύμφωνη μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ κάνη αὐτὰ τὰ δυό. Καὶ νὰ μαθαίνη δηλαδή, ὅσα δὲν ξέρει καὶ νὰ τὰ μεταδίδη πιστὰ καὶ μὲ ἀκρίβεια. Ὅταν ἓνα ἀπ' αὐτὰ παραλείπεται, αὐτὸ εἶναι σημάδι πὼς ἡ ψυχὴ εἶναι ἀρρωστημένη καὶ παραστρατισμένη. Γιατὶ τὸ σημάδι τῆς ἀποστασίας εἶναι αὐτό. Τὸ νὰ σταματήσῃ δηλαδή κανεὶς νὰ μαθαίνη· καὶ ν'ἄχῃ ἀθυμία καὶ ἀνορεξία γιὰ διδασκαλία, πού γι' αὐτὰ πρέπει νὰ πεινᾷ πάντα ἡ ψυχή κάθε φιλόθεου..

Ἄλλη πάλι φορὰν εἶπε: — Ἐπάνω ἀπὸ κάθε ἄλλη μικροφώτισή μας, πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμε νὰ συντυχαίνωμε μ' ἀνθρώπους ὅσιους. Γιατὶ μ' αὐτοὺς μποροῦμε νὰ ἰδοῦμε, σὰν μέσα σ' ἓνα καθαρογραφημένο βιβλίον, καὶ τὴν ἰδικήν μας καρδιά. Καὶ μὲ τὴν ἀντιπαραβολὴ πού θὰ κάνωμε κατόπιν, νὰ γνωρίσωμε τὴν ἐπιμέλειά μας ἢ τὴν ἀναμελιά μας.

Γιατὶ πολλὰ εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα τῆς καθαρότητος τῆς ψυχῆς τῶν ἐνάρετων ἀνθρώπων. Καὶ τὸ χρῶμα τῆς ὄψης τους, πού μοιάζει σὰν ἄνθος πού τὴ στολίζει· καὶ τὸ προσεκτικὸ καὶ φροντισμένον τους ντύσιμο· καὶ ἡ ἀπέριττη συμπεριφορὰ τους· καὶ τὰ καλοζυγιασμένα τους λόγια· καὶ τὸ ἀπερηφάνευτο ὕφος τους· καὶ οἱ φρόνιμοι καὶ γεμάτοι ἀπὸ σύνεση λογισμοὶ τους· καὶ ἡ σεμνότητά τους σὲ κάθε τους ἐκδήλωσιν· πού ὅλα αὐτὰ ὠφελοῦνε ἐξαιρετικά, ὅσους τὰ προσέχουν· καὶ ἀποτυπώνουνε μέσα στὶς ψυχὰς παραδείγματα πού μένουνε ἀνεξάλειπτα κι' ἀναλλοίωτα.

Κι' ὅταν κάποιος ἄλλος τὸν ἀρώτησε. — Τί εἶναι τὸ προτιμώτερον νὰ συντυχαίνη κανεὶς μὲ Γέροντες ἢ ν' ἀφοσιώνεται σὲ μιὰν ἡσυχαστικὴν ζωὴ; Οἱ κανόνες τῆς παλαιᾶς Ἐκκλησίας μας καὶ τῶν ἀρχαίων μας Πατέρων ἦτανε πάντα, τὸ νὰ κάνωμε τὴ θητεία μας καὶ τὸ νὰ μένωμε κοντὰ σὲ Γέροντες.....

*

Ἐνας ἀδελφὸς ἀρώτησε κάποιον Γέροντα καὶ τοῦ εἶπε: Παρακαλῶ πάντα τοὺς Γέροντες νὰ μοῦ μιλοῦνε γιὰ τὴν ψυχὴ μου. Ἐκ τῆς συνομιλίας μὲ τὸν Γέροντα.

ὅσα ὁμως μ' ἀραδιάζουν, δὲν καταλαβαίνω τίποτε. Ἄφοῦ λοιπὸν δὲν κερδίζω τίποτα, γιατί νὰ τοὺς κουράζω καὶ γιατί νὰ τοὺς ποιοκεφαλῶ; Φαίνεται, Γέροντά μου, πὼς εἶμαι γεμᾶτος ἀπὸ ἀκαθαρσία.

Στὸ κελλί λοιπὸν ποὺ συνωμιλοῦσανε βρισκόντανε δυὸ δοχεῖα. Κι' ὁ Γέροντας τοῦ λέει. Πάρε τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ δοχεῖα, καὶ πήγαινε καὶ γέμισέ το μὲ λάδι ἀπὸ τὸ πιθάρι. Καὶ σκέπασέ το. Καὶ ὕστερα, ἀδειασέ το καὶ ξαναγέμισέ το πολλὲς φορές· καὶ κατόπιν, βόλε το πάλι στὴ θέση του.

Τῶκαμε λοιπὸν αὐτὸ ὁ ἀδελφὸς ἀρκετὲς φορές· καὶ στὸ τέλος τ' ἀδειασε καὶ τ' ἀφῆκε νὰ στραγγίση καλά· καὶ πήγε κατόπιν καὶ τὸ ξανάβαλε στὸν τόπο ποὺ ἦτανε. Τοῦ λέει τότε ὁ Γέροντας. — Φέρέ μου το, τώρα, ἐδῶ, καὶ κύτταξε καλά καὶ πές μου ποιὸ εἶναι τὸ καθαρότερο ἀπὸ τὰ δυὸ. Καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Ἄδελφός — Εἶναι αὐτὸ ποῦβαλα μέσα λάδι.

Καὶ τ' ἀποκρίθηκεν ὁ Γέροντας—Ἔτσι γίνεται καὶ μὲ τὴν ψυχὴ μας. Κι' ἂν ἀκόμη δὲν καταλαβαίνῃ ἀπολύτως τίποτα ἀπὸ τὰ ὅσα ρωτᾶ, πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ νομίζω, καὶ πάλιν καθαρίζεται περισσότερο ἀπὸ τὴν ψυχὴν ἐκείνου, ποὺ εἶναι ἀδιάφορος καὶ ποὺ δὲν ρωτᾶ..

*

Λένε γιὰ κάποιον Γέροντα, πὼς ἔκανε ἑβδομήντα ἑβδομάδες, ποὺ ἔτρωγε μονάχα μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα· κι' ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ, παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν βαθύτερην ἔννοια κάποιου ρητοῦ τῆς Γραφῆς. Ὁ Θεὸς ὁμως δὲν τοῦ τὴν ἀποκάλυψε.

Εἶπε λοιπὸν, μὲ τὸ νοῦ του. Νά! Ἔχω τώρα πολὺν καιρὸ, ποὺ βασανίζομαι καὶ ποὺ κοπιάζω ἀνωφέλευτα. Γιατί ὡς αὐτὴ τὴν στιγμή δὲν κατώρθωσά τίποτα. Θὰ πάω λοιπὸν κι' ἐγὼ σ' ἓναν ἄλλο Ἄδελφό, καὶ θὰ τὸν ἐρωτήσω γι' αὐτὸ ποὺ ζητῶ.

Καὶ μόλις ἔκλεισε τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ του γιὰ νὰ φύγῃ, πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸν παρουσιάσθηκε ξαφνικὰ μπροστά του ἓνας Ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ εἶπε. — Οἱ ἑβδομήντα ἑβδομάδες ποὺ νήστευες, δὲν ἐφέρανε ἀποτέλεσμα στὸ Θεό. Ὅταν ὁμως ἑταπείνωσες τὸν ἑαυτό σου, κι' ἀποφάσεις νὰ πᾶς νὰ βρῆς ἄλλον Ἄδελφό καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃς, νὰ κάμῃ συγκατάβαση καὶ νὰ σέ βοηθήσῃ, μ' ἔστειλε παρευθὺς καὶ μὲ διέταξε νὰ σοῦ φανερώσω τὴν ἀπόκρυφην ἔννοια τοῦ ρητοῦ. Κι' ἀφοῦ τοῦ ἐξήγησεν αὐτὸ ποὺ ζητοῦσε, ἐγένηκε ἀμέσως ἄφαντος.

Εἶπεν ἓνας Γέροντας.

— Αὐτὸς ποὺ μπαίνει μέσα σ' ἓνα μυροπωλεῖο, κι' ἂν δὲν ἀγοράσῃ τίποτα, αἰσθάνεται ὅπωςδῆποτε εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὴν εὐωδιά. Κι' ἓνας ποὺ συναναστρέφεται μὲ σεβάσιμους Πατέρες, αἰσθάνεται κι' αὐτὸς παρόμοια χαρά· κι' ἂν συμμορφωθῇ μὲ τὶς συμβουλές τους, τὸν καθοδηγοῦνε πρὸς τὸ δρόμο τῆς ταπεινώσεως, ποὺ τοῦ γίνεται τεῖχος ἀσφαλείας στὶς ἐπιδρομές τῶν Δαιμόνων.

Γιατί, ὅπως λέγει ὁ Ἀββᾶς Ἰσαάκ, ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ πὼς τὰ ξέρει ὅλα, ἀλλὰ πὼς ἔχει ἀνάγκη διδασκαλίας γιὰ τὸ κάθετί· κι' ἔτσι μονάχα θὰ φανῇ γνωστικός σὲ κάθε του πράξῃ.

Πρέπει ὅλοι μας νὰ λέμε στοὺς Πνευματικούς μας τ' ἀπόρητα τῆς καρδιάς μας.

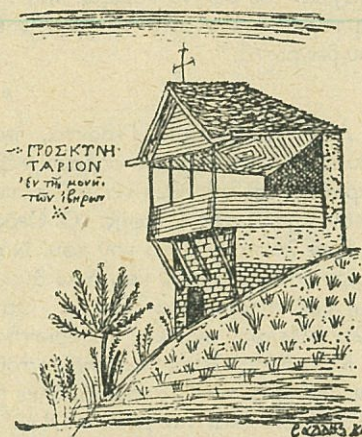
Ὁ ἄββᾶς Μακάριος εἶχεν ἀποτραβηχθῆ μέσα στὴν καρδιά τῆς ἐρήμου, κι' ἐζοῦσεν ἐκεῖ μόνος, ὀλόμονος. Πιο κάτω δὲ καὶ χαμηλότερα ἀπ' αὐτόν, ἀπλωνόταν μιὰ ἄλλη ἐρημος, ποὺ σ' αὐτὴν ἐμένανε περισσότεροι ἀδελφοί.

Κάποτε λοιπὸν ποὺ στεκότανε ἔξω ἀπὸ τὸ κελλί του, εἶδε τὸ Σατανᾶ νὰ διαβαίνει ἀπὸ τὴν στράτα, μετασχηματισμένος σὲ ἄνθρωπο· κι' ἐφοροῦσε ἓνα σπιτάρι, ποῦτανε πλεγμένο ἀπὸ λινάρι, σὰν δίχτυ· κι' ἀπὸ κάθε τρύπα του ἐκρεμότανε ἓνα μικρὸ λαϊνάκι.

Ὁ Γέροντας λοιπὸν τὸν ἀναγνώρισε καὶ τοῦ φώναξε.

— Γιὰ ποῦ τῶβαλες, Ἄρχοντα; Κι' αὐτὸς ἀπάντησε. — Πάω, γιὰ νὰ μὴν ξεχνῶ τὴ δουλειά μου, νὰ συναπαντήσω τοὺς ἀδελφούς. — Καὶ τί τὰ θέλεις ὄλ' αὐτὰ τὰ λαϊνάκια; τὸν ἀρώτησεν ὁ Γέροντας. Κι' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε. — Τοὺς πηγαίνω φαγητά. — Κι' ὅλα αὐτὰ εἶναι γιὰ κείνους; — Ναι, τ' ἀποκρίθηκε· κι' ἂν δὲν ἀρέσῃ σὲ κάποιον τὸ φαγητὸ ποὺ τοῦ δίνω, τοῦ τ' ἀλλάζω. Κι' ἂν δὲν τοῦ ἀρέσῃ κι' αὐτό, τοῦ δίνω ἄλλο, ἀπ' αὐτὰ ποὺ κρατῶ μέσα σ' ὅλα τοῦτα τὰ λαϊνάκια· ὡσότου νὰ βρεθῇ κάποιον, ποὺ νὰ τ' ἀρέσῃ.

Σὰν τὰ εἶπεν αὐτά, ἐπροσπέρασε. Ὁ Γέροντας δὲ ἐκάθησε κι'

ἀγνάντευεν ἀπὸ τὴν στιγμήν ἐκείνη τίς στρατές, ὥσπου νὰ ξανα-
γυρίσῃ ἐκεῖνος πίσω. Κι' ὅταν τὸν εἶδε, τοῦ φώναξε. — Καλή σου
στράτα.

—Ποῦ νὰ τὴ βρῶ ἐγὼ τὴν καλομοιριά; τ' ἀπάντησεν ἐκεῖνος.
Γιατί; τὸν ἔρωτᾷ ὁ Γέροντας. — Νά! γιατί ἐκεῖ πού πήγα, ὅλοι
ἀγρίεψαν· καὶ κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ μὲ ἰδῇ στὰ μάτια του. — Δὲν ἔχεις
λοιπὸν κανένα φίλο σου ἐκεῖ πού πήγες; τοῦ εἶπεν ὁ Γέροντας. — Ναί,
τ' ἀπάντησε· ἔχω ἕνα μονάχα ἀδελφόν· πού κι' αὐτὸν δύσκολα τὸν
καταφέρνω· κι' ὅταν μὲ βλέπη, στριφογυρνᾷ σὰν τὴν ἀνέμη. — Καί
πῶς τὸν λένε τὸν ἀδελφὸν αὐτόν; ἐρώτησεν ὁ Γέροντας. — Θεόπεμπτο
τ' ἀπάντησεν ἐκεῖνος· κι' ἐτράβηξε τὸ δρόμο του.

Ἐσηκώθη λοιπὸν ὁ Γέροντας κι' ἐπῆγε στοὺς ἀδελφοὺς. Κι'
ἐκεῖνοι, ὅταν τὸν εἶδαν ν'ἀρχεται, ἐπήρανε βγάγια κι' ἐβγήκανε νὰ
τὸν προὔπαντήσουνε. Κι' ὁ καθένας ἐσιγύριζε τὸ κελλί του, νομί-
ζοντας πὼς σ' αὐτὸν θὰ πάη νὰ κάνη γιατάκι ὁ Γέροντας. Αὐτὸς
ὅμως ἐζητοῦσε, ποίος εἶναι μεταξύ τους αὐτὸς πού τὸν λένε Θεό-
πεμπτο. Κι' ὅταν τὸν βρῆκε, πήγε στὸ κελλί του· κι' αὐτὸς τὸν ἐδέ-
χθηκε πασίχαρος.

Ἦταν λοιπὸν ἐκάνανε τὴν προσευχὴ τους κι' ἐκαλοκαθήσανε,
ἀρώτησεν ὁ Γέροντας τὸν ἀδελφόν — Πῶς τὰ πᾶς, ἀδελφέ μου; — Καλά,
μὲ τὴν εὐχὴ σου, Γέροντά μου, τ' ἀπάντησεν ἐκεῖνος. — Μήπως σὲ
πολεμοῦνε τίποτες λογισμοί; τοῦ λέει ὁ Γέροντας. — Ὅχι, ὡς αὐτὴ
τὴ στιγμή, Γέροντά μου· τ' ἀπάντησεν ἐκεῖνος, ἐπειδὴ ντρεπόντανε
νὰ τοῦ εἰπῇ τὴν ἀλήθεια. — Κι' ὅμως — τ' ἀπάντησεν ὁ Γέροντας —
ἐμένα πού μὲ βλέπεις, καὶ πού ἔχω τόσα χρόνια πού σκητεύω, καὶ
πού μὲ τιμοῦνε ὅλοι, μὲ πειράζει, καὶ στὰ γηρατεῖά μου αὐτὰ ἀκόμη,
τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα τῆς πορνείας. Καὶ τότε τ' ἀπάντησεν ἐκεῖνος —
Πίστεψέ με, Γέροντά μου· κι' ἐμένα μὲ πειράζει πότε πότε. Ἐπροφα-
σίσθηκε λοιπὸν ὁ Γέροντας, πὼς τάχα τὸν πολεμοῦσανε κι' ἄλλοι
πονηροὶ λογισμοί· καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸν ἔκαμε κι' αὐτὸν νὰ
ὁμολογήσῃ, ὅτι πολεμιέται τὸ ἴδιο.

Κατόπιν τὸν ἀρώτησε — Τὴ νηστεία σου πὼς τὴν κάνεις, ἀδελφέ
μου; Κι' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε — Πάντα μου ὡς τίς δέκα τὸ πρωί, δὲν βάζω
τίποτα στὸ στόμα μου. Κι' ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε — Νὰ νηστεύης
κάλλιο σου ὥσπου νὰ βραδείαση καλά· καὶ νὰ γυμνάζεσαι, ἀπο-
στηθίζοντας τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τοὺς ψαλμούς. Κι' ἂν τυχὸν σοῦρθη
κανένας πονηρὸς στοχασμός, νὰ τὸν ἀποδιώχνης ἀπὸ τὰ μάτια
σου· καὶ νὰ μὴ προσηλάνεσαι ποτέ σου πρὸς τὰ ταπεινά, ἀλλὰ στὰ
ψηλά πάντα σου καὶ πρὸς τὰ ἐπουράνια καὶ νὰ πηγαίνης τακτικά
νὰ ἐξομολογιέσαι στοὺς Πνευματικὸς Πατέρες· κι' ἀμέσως ὁ Κύριος
θὰ σὲ βοηθήσῃ... Κι' ἀφοῦ κατόπιν τὸν ἐσταύρωσεν, ἔφυγε γιὰ τὸ
κελλί του.

“Υστερα λοιπόν από λίγο καιρό, ξαναείδε ο Γέροντας τὸ Σατανᾶ πού περνοῦσεν ἀνθρωποφορεμένος πάλι ἀπὸ τῆ στρατά, καὶ τὸν ἀρώτησε — Γιὰ ποῦ τῶβαλες πάλι; Κι’ αὐτὸς τοῦ εἶπε, πῶς πάει νὰ βρῆ τοὺς ἀδελφούς· καὶ προσπέρασε.

Τὸν ἐπερίμενε λοιπὸν πάλιν ὁ Γέροντας νὰ ξαναγυρίσῃ. Κι’ ὅταν τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε — “Ἐ! πῶς τοὺς βρήκες τοὺς ἀδελφούς; — Κακὰ καὶ ψυχρά, τ’ ἀπάντησεν ἐκεῖνος. — Γιατί; τοῦ λέει ὁ Γέροντας. — Νὰ ὅλοι ἐκεῖ κάτω εἶναι ἄγριοι κι’ ἀνήμερα θεριά μαζί μου. Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ’ ὅλα εἶναι, πῶς ἓνας ἀδελφός, πού αὐτὸς μονάχα ἦτανε φίλος μου καὶ πού μ’ ἄκουε, κι’ αὐτὸς ἀκόμη, δὲν ξέρω πῶς καὶ γιατί, μεταστράφηκε. Κι’ ὄχι μονάχα δὲν μ’ ἀκούει πλέον, ἀλλὰ καὶ καταστάθηκεν ἀγριώτερος κι’ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους. Ὁρκίσθηκα λοιπὸν, πῶς γιὰ κάμποσο καιρὸ δὲν θὰ ξαναπατήσω τὸ πόδι μου ἐκεῖ.

Κι’ ὁ Ἅγιος ἐμπῆκε στὸ κελλί του, δοξολογώντας τὸ Θεὸ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀδελφοῦ του.....

Ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ἔλεγε γιὰ τὴν ἐξομολόγησι·

Πρόσεχε, ἀδελφέ μου, τὸν ἑαυτὸ σου. Κι’ ἂν τυχὸν γεννηθοῦν μέσα στὴν καρδιά σου ρυπαρὲς ἐπιθυμίαι καὶ πονηροὶ λογισμοί, νὰ μὴ συνθηκολογῆς μαζί τους· καὶ νὰ μὴν τοὺς κρύψῃς ποτέ σου. Παρὰ νὰ τρέξῃς παρευθύς, καὶ νὰ τοὺς ἐξομολογήθῃς στὸν Πνευματικὸ σου.

Γιατί ὅσο περισσότερο κρύβει ὁ ἄνθρωπος τοὺς στοχασμοὺς του μέσα του, τόσο πληθαίνουν καὶ τόσο δυναμώνουν. Γιατί, ὅπως τὸ φίδι ὅταν βγῆ ἀπὸ τὴ φωλιὰ του τρέχει ἀμέσως νὰ κρυφθῆ, ἔτσι κι’ ἓνας πονηρὸς λογισμὸς, ὅταν φανερωθῆ κι’ ὅταν τὸν ἐξομολογήθῃς, ἀμέσως χάνεται κι’ ἐξαφανίζεται. Κι’ ὅπως ὁ σάρακας ποῦναι μέσα σ’ ἓνα ξύλο τὸ τρώει, ἔτσι κι’ ἓνας πονηρὸς λογισμὸς, πού δὲν τὸν ξαγορευόμαστε ἀφανίζει τὴν καρδιά μας. Αὐτὸς πού φανερώνει αὐτὰ πού στοχάζεται, γιαιτρεύεται· αὐτὸς ὅμως πού τὰ κλωσσᾷ καὶ τὰ βόσκει μέσα του, εἶναι κτυπημένος ἀπὸ ὑπερηφάνεια καὶ εἶναι ἄρρωστος. Μὴν κρύβῃς λοιπὸν τίποτα ἀπὸ τὸν πνευματικὸ σου πατέρα.

Ἐνα τέτοιο ἔπαθε καὶ κάποιος ἀπὸ τοὺς παλαιούς, πού εἶχε κλέψει τ’ ἀφιέρωματα τοῦ ναοῦ καὶ τᾶκρυψε μέσα στὴ σκηνή του. Τὸ ἴδιο ἔπαθε καὶ ὁ Γιεζί, πού ἦτανε βοηθὸς τοῦ Προφήτη Ἐλισσαίου. Καὶ οἱ δύο τοὺς ὅμως δὲν ἐξεφύγανε ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ· μὰ οὔτε καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Κι’ ἐνῶ κρυφὰ τὸ ἔκανε τὸ κακὸ, ἐτιμωρήθηκανε φανερά. Κι’ ὁ μὲν ἓνας ἐλιθβολήθηκε μαζί μ’ ὅλη του τὴν οἰκογένεια. Ὁ δὲ ἄλλος ἐτιμωρήθηκε μὲ λέπρα· κι’ ὄχι μονάχα αὐτὸς, παρὰ κι’ ὅλη του ἡ γενιὰ.

«Ὁ Θεὸς δὲν μυκτηρίζεται», μᾶς λέει τὸ ἀδιάφενστο στόμα. «Κι’ ὅ,τι σπεῖρει κανεῖς, αὐτὸ καὶ θερίζει...»

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Πλουσιωτάτη πνευματική ἀνοφορία καὶ γόνιμος κατηχητική κίνησις παρατηρεῖται εἰς πλείστας περιοχὰς τῆς ἑλληνικῆς ἡμῶν Πατρίδος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ αἰσιοδοξῶμεν περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ἐνδόξου ἡμῶν Ἔθνους.

Οὕτω καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ἡ αὐτὴ ἀνακαινιστικὴ πνοὴ ζωογονεῖ τὰ πάντα καὶ διαχέεται πλουσίως πανταχοῦ. Ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν κατηχητικὸν τομέα ἐμπνευσμένοι θεολόγοι, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, Καθηγηταὶ φιλολογίας, Ἱερεῖς καὶ εὐσεβεῖς Διδάσκαλοι, ὑπὸ τὴν ἀνύστακτον μέριμναν καὶ τὴν ποιμαντορικὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀκαμάτου Ἱεράρχου τῆς Μητροπόλεως Σεβασμιωτάτου κ. Στυλιανοῦ, ἐργάζονται μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας καὶ ἀποδοτικότητος, μεταλαμπαδεύοντες τὸ ἱλαρὸν τῆς πίστεως φῶς καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν.

Ἐφέτος, κατ' ἐξοχὴν, ὑπῆρξαν ἔτι ἐντατικώτεραι αἱ προσπάθειαι καὶ δαψιλεῖς, διὰ τοῦτο, οἱ καρποί. Ἐπεδείχθη αὐθορμητισμὸς καὶ προθυμία ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἀνεληθόντων εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 6.143, ἔναντι τῶν 5.300 τοῦ π. ἔ. Ἡ συντελουμένη δ' αὐτῆ θετικὴ ἐργασία, εἰς πλείστας περιπτώσεις κατέστη γνωστὴ δι' ἐκδηλώσεων ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας, δι' ὥραίων ἄλλων χριστιανικῶν ἐξορμήσεων καὶ διὰ τῆς διοργανώσεως τεσσάρων ἐπισήμων ἑορτῶν κατὰ τὰς μεγάλας ἡμέρας τῆς Χριστιανοσύνης, αἵτινες βαθύτατα ἐνεθουσίασαν, συνεκίνησαν, ἐδίδαξαν, καὶ ἀφῆκαν ἀρίστας ἐντυπώσεις εἰς τοὺς ἐπισήμους καὶ τὸ πλῆθος τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ τῆς Πρεβέζης.

Προσφάτως, τῇ Δευτέρᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν κατηχητικῶν μαθημάτων, παρουσίασαν τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς Πόλεως εἰδικὴν ἑορτὴν, εἰς τὸ ὥραϊον καὶ ἀνοστόλιστον προαύλιον τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, τοῦ ὁποίου Πρόεδρος τυγχάνει ἡ Α. Σ. καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔχει πολλὰ μοχθήσει, ὥστε ν' ἀποτελῇ ἓν πρότυπον καὶ θαυμάσιον ἴδρυμα. Ταύτης προηγήθη σχετικὴ ὁμιλία τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν περιέλαβε τὰ ἀκόλουθα:

Διακαλὴς καὶ ἐνθερμος εἶναι τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὁ πόθος, ὅπως πάντα τὰ ἐμπεπιστευμένα τέχνα τῆς ὀδηγηθῶν «εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῶ Πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας» (Β' Θεσαλ. β', 13). Ἐντεῦθεν, διὰ τῶν ἀξίων Κληρικῶν ἀντιπροσ-

ώπων της, τοὺς ὁποίους ὁ Παῦλος θεωρεῖ «ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ» (Α' Κορινθ. δ', 1), καὶ διὰ τῶν ἄλλων τιμῶν καὶ πεφωτισμένων συνεργατῶν της, γεωργεῖ ἀκαταπαύστως, οὐχ ἤττον δὲ καὶ ἀποτελεσματικῶς, ἐν πολλοῖς, τὸν πνευματικόν της ἀγρόν. «Θεοῦ γὰρ ἔσμεν συνεργοί», τονίζει ὁ θεηγόρος Ἀπόστολος, «Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἔσθε» (Αὐτόθι, γ', 9). Σπείρει, λοιπόν, πανταχοῦ καὶ κατὰ τρόπον δαψιλῆ καὶ ἀφθονον τὸν σπόρον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγίας καὶ ψυχοτρόφου διδασκαλίας. Διδάσκει τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ ἀνωτερότητα. Προσφέρει τὴν ἰδανικὴν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Συμπαρίσταται φιλοστόργως εἰς πάσας τὰς θλίψεις καὶ τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς. Ἐπιδιώκει νὰ μορφώσῃ καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ ἡμᾶς, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ καταστῶμεν πάντες ἱκανοὶ καὶ κατὰ πάντα πρόθυμοι, διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὴν πρόσχωσιν ἡμῶν εἰς τὴν ἰλὺν κοσμοθεωριῶν, αἰτινες κατασπιλῶνουν καὶ ἐξαφανίζουσι πάσαν ἠθικὴν ἀξίαν, αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα καὶ προσφέρουσι ὀλοκληρωτικὴν καταστροφήν καὶ θάνατον ὀλέθριον. Ζωηρῶς δὲ ἀποβλέπει, διὰ τῆς πολυσχιδοῦς αὐτῆς ἐργασίας, εἰς τὸ πῶς, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, θὰ διαφυλάξωμεν ἀκέραιους τὰς πηγὰς τῆς ἀσωμήτου ἡμῶν Πίστεως καὶ Ὁρθοδοξίας, καὶ θὰ διατηρήσωμεν ἀκεραίαν καὶ ἀλύμαντον τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν καὶ τὴν τρισαγίαν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας Παράδοσιν, εἰς ἣν, κατ' ἐξοχὴν, ὀφείλομεν τὴν τρισχιλιετῆ ἐπιβίωσιν τοῦ, ὄντως, εὐλογημένου ἡμῶν Ἐθνους.

Εἶναι δὲ συγκινητικὴ ἡ μητρικὴ στοργὴ καὶ τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεότητα. Διαισθάνεται ζωηρῶς τὴν ἀνάγκην, ὅπως εἰς τὰ ψυχικὰ της βᾶθη ἀνθοφορῇ πλουσιωτάτῃ ἀνοιξιῶν χρηστοτάτων ἐλπιδῶν καὶ γλυκυτάτων προσδοκιῶν. Πῶς ὅμως εἶναι τοῦτο κατορθωτόν; Πῶς δύναται νὰ ἐπιτευχῆ ὁ ἄθλος οὗτος; Ἀφοῦ εἰς τοὺς τραχεῖς καιροὺς καὶ τὰς παρούσας κρίσιμους περιστάσεις θεοστυγεῖς ἐπιβουλαί, κακόβουλοι ἐπιδιώξεις, ἀνεμοστρόβιλοι ἀπιστίας καὶ ἀρνήσεως, ἐπιπίπτουσι ἀπειλητικῶς, ἰδίᾳ κατὰ τῆς νεότητος· ἐπιζητοῦν νὰ τὴν ξεριζώσουσι ἀπ' τὸν λειμῶνα τῆς ἠθικῆς καὶ μυροβόλου ζωῆς· ἀπειλοῦν νὰ τὴν βυθίσουσι εἰς τὰς ἀβυθομετρήτους ἀβύσσους τῆς ἠθικῆς κτηνωδίας· καὶ ἐπιχειροῦν νὰ τὴν ὀδηγήσουσι, τοιοῦτοτρόπως, εἰς τὸν ἐκμηδενισμόν.

Ἡ Ἐκκλησία ὅμως καὶ ἄλλως καὶ διὰ τῶν Κατηχητικῶν κῶν της Σχολειῶν ἀγωνίζεται πολὺ. Δημιουργεῖ ἐμβάθυσιν ἠθικὴν καὶ πνευματικότητα ἀμφιλαφῆ. Στροφήν πρὸς τὰ ἔνδον ὑποδεικνύει. Βιώματα ἀσφαλῆ καὶ ἀμετακίνητον προσήλωσιν εἰς τὰς ἀθανάτους καὶ αἰωνοβίους ἀξίας ἐμβάλλει. Σφυρηλατεῖ δὲ

χαρακτῆρας χρηστοὺς καὶ τιμίους. Σμιλεύει ρωμαλέαν ἔθνικὴν συνειδησιν. Καὶ ἐξαγνίζει τὴν ψυχὴν, τὴν ὁποίαν μετασχηματίζει εἰς καθαρὰν, ἄσπιλον καὶ ἀμίαντον.

Τοιοῦτος ἄνεμος σφοδρὸς, ἀλλ' ὀλόδροσος καὶ ψυχικῶς ἐπαγωγὸς, πνέει ἀναμφιβόλως ἀνὰ πᾶσαν τὴν θεόσωστον ἡμῶν Ἐπαρχίαν, διὰ τῆς ἀόκνου καὶ ἐντατικῆς ποιμαντορικῆς μερίμνης καὶ ἐργασίας τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου ἡμῶν Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ. Τὸ σκάφος τῆς κατὰ Νικόπολιν Ἐκκλησίας οὐριόδρομεῖ καὶ ἀσφαλῶς κατευθύνεται πρὸς τὸν εὐδιον λιμένα, ὑπὸ τὴν στιβαρὰν πηδαλιουχίαν τοῦ συνετοῦ Πατρὸς καὶ Ἱεράρχου. Διὸ καὶ ἀνιοῦσα εἶναι ἡ πορεία μας ἀναμέσον τῆς πολυκυμάντου διαδρομῆς τῆς ζωῆς. Καὶ πανταχοῦ ἡ δημιουργικὴ πνοὴ του ἐνυπάρχει. Ἡ δὲ σφραγὶς τῆς πατρικῆς ἀγάπης του ἔχει ἀνεξίτηλως χαραχθῆ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν. Ἐνῶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν εὐ φρονούντων, τῶν γνησίων Χριστιανῶν καὶ μάλιστα τῶν κατηχουμένων παιδῶν καὶ πάντων τῶν συνεργῶν αὐτοῦ ἡ ἄπειρος εὐγνωμοσύνη διατρανοῦται καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὸ ἀρχιερατικόν του πρόσωπον ἐπαυξάνεται.

Συνηθροισμένοι σήμερον ἐπὶ τὸ αὐτό, δυνάμεθα νὰ λάβωμεν γνῶσιν ἀμυδρὰν τῶν ὧσων ἐπραξε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος εἰς τὸν τομέα τῆς Κατηχήσεως. Ἐλειτούργησαν ἀρτίως εἰς τὴν πόλιν τῆς Πρεβέζης καὶ τὰς κωμοπόλεις Φιλιππιάδος καὶ Θεσπρωτικοῦ ἔξ ἀνώτερα καὶ ἐννέα μέσα Κατηχητικὰ Σχολεῖα, εἰς ἅπασαν δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς μητροπολιτικὴν περιφέρειαν ὀγδοήκοντα ἐννέα κατώτερα καὶ ἐν ἐργαζομένων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφοίτησαν ἔξ χιλιάδες ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρεῖς μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, οἵτινες ἐδιδάχθησαν ὅπως προσκυνοῦν, τιμοῦν καὶ λατρεύουν «εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας» (Ἐβρ. β' 28). Ἠσκήθησαν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν. Προσηλθον εἰς τὸν ἁγιασμόν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς κάθαρσιν διὰ τοῦ λουτροῦ τῆς μετανοίας. Ἐζῆσαν στιγμὰς ἱερός. Ἐλαβον δῶρα ἀγάπης τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθύμια καὶ ἀναμνηστικὰ τῆς κατηχητικῆς ζωῆς. Ἡδὴ ἡ καρποφορία ἐπαφίεται εἰς τὸ χριστιανικὸν παράδειγμα τῶν γονέων, τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ ἀνατροφῆς, εἰς τὴν τοῦ Σχολείου ἀγαθὴν μαρτυρίαν καὶ εὐσεβῆ συμπαράστασιν καὶ εἰς τὰ τῆς Κοινωνίας χριστιανικὰ φρονήματα καὶ βιώματα. Διότι, πολλάκις, ἀτυχῶς, ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία οἰκοδομεῖ, ἄλλοι διάφοροι παράγοντες τὸ κατακρημνίζουν.

Διὰ πάντα ταῦτα, ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας «εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως» (Α' Θεσαλ. β', 13) καὶ εὐγνωμονοῦμεν ἐκ βαθέων τὸν Σεβασμιώτατον ἐμπνευστὴν ἡμῶν καὶ ποδηγέτην, οὐτινος «ἡ

εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ» (Ἀποκ. ζ', 12) καὶ «ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» (Β' Κορινθ. η', 18). Εὐχαριστοῦμεν ὡσαύτως πάντας τοὺς ἐκλεκτοὺς ἡμῶν συνεργάτας ἐν τῇ Κατηχητικῇ διακονίᾳ, ἰδιαίτατα δὲ τὸν ἐλλόγιμον κ. Γυμνασιάρχην τοῦ Γυμνασίου, διὰ τὴν θερμὴν συμπαράστασιν εἰς τὸ ἔργον καὶ πάντας ἐν γένει τοὺς τιμῶντας τὴν σεμνὴν ταύτην τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἑορτὴν, διὰ τῆς ὁποίας παρέχεται εἰς ἡμᾶς ἡ εὐκαιρία, ὅπως παρακολουθήσωμεν τὴν ὥραίαν, χριστιανικὴν καὶ ἐνθουσιώδη ζωὴν τῶν πρώτων Χριστιανῶν, τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν κατακομβῶν. Θὰ παρουσιάσῃ τὸ Θρησκευτικὸν δράμα «Ἡ Ἐγκράτιδα», ἥτις ἔζησε περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' μ. Χ. αἰῶνος καὶ ἐμαρτύρησε διὰ τὸν Χριστὸν τῷ 303 ἔτει. Κατὰ τὴν πορείαν τῆς παραστάσεως ταύτης ἡ πλάνη τῆς εἰδωλολατρείας ἐλέγχεται καὶ καταρρίπτεται ὀλοσχερῶς. Ἡ ἀνωτέρω τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας γοητεύει καὶ κατακτᾷ ὅλων τὰς ψυχάς, αἵτινες τὸν Χριστὸν ποθοῦν, καὶ μετ' ἀγῶνα καὶ μάχην κρατεράν νικοῦν καὶ προσφέρονται ἅπασαι, ἐν τέλει, εἰς αὐτὸν «εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς», πραγματοποιουμένης καὶ τῆς τοῦ Κυρίου προρρήσεως «πᾶς ὁ ἀποκτείνων ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ» (Ἰωάν. ις', 2), διὰ τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τοῦ ἀπηνοῦς τῶν Χριστιανῶν διώκτου.

Ἄς ἐμπνευσθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς νέαν ζωὴν, ἐν Χριστῷ ἡγιασμένην, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποβῶμεν «ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοὶ» (Ἀποκ. ις', 14), «ἀμειβοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης» (Φιλιπ. β', 15).

Μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἑορτῆς, καθ' ἣν παρουσιάσθησαν ὑπέροχοι πίνακες καὶ ταμπλῶ φιλοτεχνηθέντα ὑπὸ τῆς καλλιτέχνιδος συντ/χου διδασκαλίσεως καὶ ἐνθουσιώδους Κατηχητρίας κ. Πολ. Δερβεντζα, καὶ καθ' ἣν οἱ λαβόντες μέρος μαθηταὶ καὶ μαθήτριά ἀπέδωσαν θαυμάσια τὰ ὑψηλὰ νοήματα, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ὁμίλησε δι' ὀλίγων, διὰ τὴν σημασίαν καὶ τὸ ἄγιον σκοπὸν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Συνεχάρη θερμῶς καὶ ἐπευλόγησε πατρικῶς πάντας τοὺς Κατηχητὰς καὶ τὰς Κατηχητρίας. Καὶ ἠευχαρίστησε τὸν κ. Νομάρχην, τοὺς παρισταμένους ἐπισήμους, τὸν Γυμνασιάρχην Πρεβέζης κ. Γρ. Τζομάκαν καὶ πάντας ἐν γένει τοὺς προσελθόντας εἰς τὴν σεμνὴν ἑορτὴν καὶ περιβάλλοντας μετ' ἀγάπης τὴν κατηχητικὴν προσπάθειαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Διὰ πάντα ταῦτα δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ «εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἰώβ, α', 22).

Ἄρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ

Ἱεροκέρυξ Νικοπόλεως

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

ΝΑΟΥΜ

Ὁ Ναούμ ἔζησε στὸν καιρὸ τοῦ βασιλέως Ἐζεκία (8ος αἰών) καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἑλὴθ τῆς Γαλιλαίας. Τὸ προφητικὸ του βιβλίον, διαιρούμενον σὲ τρία κεφάλαια, πάλεται ἀπὸ μεγάλη δύναμι λόγου κι' ἡ κεντρικὴ του ἔννοια εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ἰσχύει σὲ ὅλη τὴν κτίσι, καθὼς καὶ στὰ ἀνθρώπινα πράγματα.

«Ἐκδικῶν Κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ» (α' 2). Ποικιλότηρα καὶ συχνὰ ἀσήκωτα ἀπὸ τὸ βάρος τους εἶναι τὰ ἐμπόδια, πού θέτει ὁ Διάβολος μπροστὰ στὸν καλὸ ποιμένα. Ἄν ὁ τελευταῖος στηριζόταν μονάχα στὴν καλὴ του πρόθεσι καὶ στὴν ψυχικὴ του ὀρμή, ἀσφαλῶς σὲ πολλὰς περιπτώσεις, δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὰ ἀνατρέψη ἢ νὰ τὰ παραμερίση. Ἡ δύναμις κι' ἡ πονηρία τοῦ Ἀντιδίκου εἶναι πολὺ μεγάλες. Ἄλλὰ πάντοτε ἠττᾶται καὶ κατατροπώνεται, ὅταν ὁ ἐργάτης τοῦ Χριστοῦ ἀφήνεται στὴ συμπαράστασι τῆς Χάριτος μὲ ὀλοκληρωτικὴ ἐγκατάλειψι καὶ χωρὶς τὸ παραμικρὸ ἴχνος αὐτοπεποιθήσεως. Οἱ ἐχθρικὲς δυνάμεις καὶ καταστάσεις βγαίνουν ἀπὸ τὴ μέση, ὄχι ἀπλῶς γιατί ἡμεῖς τὶς πολεμοῦμε, ἀλλὰ κυρίως γιατί ὁ Κύριος τὶς «ἐξαίρει», τὶς θέτει ἐκποδῶν. Πόσο ἀναπαυτικὴ καὶ στηρικτικὴ εἶναι αὐτὴ ἡ πληροφορία τοῦ Πνεύματος γιὰ τὸν ἀγωνιστὴ τοῦ καλοῦ ἀγῶνος!

«Καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ» (α' 3). Αὐτὸ τὸ κομμάτι στίχου, μὲ τὴν ὠραία εἰκόνα πού περιέχει, θυμίζει ἡμεῖς τὴν ἀπόλυτη ἀγνότητα τοῦ Θεοῦ. Τὰ πόδια μας σηκώνουν βρωμερὰ καὶ ἀκάθαρτη σκόνη. Τὰ πόδια τοῦ Θεοῦ ἔχουν γιὰ κονιορτὸ τους τὸ πεντάσταγμα τῶν ὑδάτων, πού εἶναι τὰ σύννεφα. Κατὰ παρόμοιο τρόπο κι' ὅποιος πολιτεύεται σύμφωνα μὲ τὸ θεῖο θέλημα, βαδίζοντας ἔτσι σὲ ὁδοὺς πού ὑπέρκεινται τῶν γηίνων, δὲν περιβάλλεται οὔτε στὰ κατώτερα μέρη τῆς ψυχῆς του ἀπὸ τὶς ρυπαρότητες τῆς ὑλοφροσύνης, Ἡ ψυχὴ του περπατᾷ πάνω σὲ καθαρὸ ἔδαφος. Τέτοια κατ' ἐξοχὴν πρέπει νὰ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἱερέως.

«Ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τὶς ὑποστήσεται;» (α' 6).

Ὁ Κύριος ἔχει χίλιους δυὸ λόγους νὰ εἶναι ὠργισμένος μαζί μας. Κανείς ἀπολύτως, ἀκόμη κι' οἱ πιὸ ἅγιοι, δὲν μποροῦν νὰ σταθοῦν ὀρθοὶ ἐνώπιόν του ἀπὸ μόνοι τους καὶ νὰ τὸν ἀτενίσουν μὲ παρρησία δική τους, ἂν ὁ ἴδιος, ἀπὸ τὴν πολλή του ἀγάπη, δὲν τοὺς τὴν ἔχη δώσει. Ἡ συναίσθησις αὐτή, ὁ εὐλογημένος φόβος τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀπολείπει σὲ κάθε πλᾶσμα του, ὅσο κι' ἂν εἶναι προχωρημένο στὶς ὁδοὺς τῆς ἀναγεννήσεως. Εἶναι ἡ ὀρθὴ βάσις τῶν σχέσεών μας μὲ τὸν Θεὸ καὶ στηρίζεται πάνω της ἡ ζωὴ κάθε χριστιανοῦ, εἴτε ἀπλοῦ εἴτε ποιμένου.

«Χρηστὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν» (α'7). Τὸ μεγαλεῖο του κι' ἡ ἀπερίγραπτη δόξα του δὲν τὸν ἐμποδίζουν ὅμως νὰ ἔχη μιὰ οἰκειότητα καὶ μιὰ ἰδιαίτερη τρυφερὴ συμπεριφορὰ πρὸς ὅσους τοῦ ἀποδείχνουν ὅτι εἶναι γνήσια παιδιά του, ὑπομένοντας τὶς ἐντολές του, ἐφαρμόζοντάς τις μέσα στὶς θλίψεις καὶ τὶς δοκιμασίες. Γνωρίζει τὰ ὀνόματά τους, τοὺς ἀναγνωρίζει δικούς του. Κι' ὅπως ἕνας βασιλεὺς ἢ κριτὴς ἢ πολέμαρχος εἶναι φοβερὸς κι' ἐπιβλητικὸς στοὺς ἔξω καὶ τοὺς πολλούς, ἀλλὰ στὰ παιδιά του ἐπιφυλάσσει γλυκεῖα καὶ πραοτάτη συμπεριφορὰ, ὅταν βρίσκεται μόνος μαζί τους, ἔτσι κι' ὁ Κύριος τῶν κυριούντων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων συμπεριφέρεται στοὺς κατὰ χάριν υἱούς του. Καὶ ποιὸς ἄλλος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς υἱούς εἶναι πιὸ οἰκείος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸ μυσταγωγὸ τῆς χάριτος, τὸν λειτουργὸ τῆς Ἐκκλησίας;

«Ἐόρταζε, Ἰούδα, τὰς ἑορτὰς σου, ἀπόδος τὰς εὐχὰς σου, διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν» (β' 1). Ὁ μυστικὸς Ἰούδας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται μέσῳ τοῦ προφήτη τὸ πνεῦμα, εἶναι ὁ ὀρθόδοξος λαός. Καύχημα καὶ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ εἶναι τὸ ἀθάνατο καὶ πλούσιο λειτουργικὸ ἀπόθεμα τῆς πεντακάθαρης κι' ἱερωτάτης παραδόσεώς του. Τίποτε ἄλλο, στὴν Ὀρθοδοξίᾳ, τὴν ἀληθινὴ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι τόσο μεγάλης σημασίας, τόσο κεντρικῆς ἀξίας, ὅσο ἡ θαυμαστὴ λατρεία της. Ὁ θεῖος δομῆτωρ τῆς Ἐκκλησίας τὸν καλεῖ, λοιπόν, νὰ ἑορτάζη τὶς ἑορτές της, νὰ ἀνυψώνη πρὸς αὐτὸν μέσα ἀπὸ τὸ θυμίαμα τῶν εὐχῶν της τὶς ψυχές, παρέχοντάς της τὴ διαβεβαίωσι, ὅτι ὅλο αὐτὸ τὸ λειτουργικὸ σύστημα δὲν πρόκειται νὰ γνωρίσῃ παλαίωσι

καὶ φθορά, γιατί εἶναι ἀμιγῶς πνευματότευκτο, γιατί δὲν ἀποτελεῖ παρά μιὰ προεκβολή τῆς οὐρανοῦ ζωῆς στή γῆ.

Οἱ ἐπίσκοποι κι' οἱ ἱερεῖς μας εἶναι ἐπωμισμένοι μὲ τὴ διαφύλαξι τῆς καθαρότητος αὐτοῦ τοῦ συστήματος, πού τὸ ἀπειλοῦν μὲ διείσδυσι θανάσιμη ὁ κόσμος, ἡ σάρκα κι' ὁ Διάβολος.

«Ἴδου ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ τὸ πλήθος σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται ρομφαία καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῆ οὐκέτι τὰ ἔργα σου» (β' 14). Ὅμιλεῖ ὁ παντοκράτωρ καὶ δικαιοκρίτης Θεὸς στή μεγαλούπολι Νινευή, πού ἦταν ὁ τρόμος κι' ὁ φόβος τῶν γύρω λαῶν, ἐξαπολύοντας σὰν λιοντάρια ἀνάμεσα σὲ ἀδύνατα ζῶα τοὺς πολεμιστὲς τῆς καὶ σκορπίζοντας τὸν θάνατο μ' αὐτὴ τὴ διαρκῆ καὶ φρικτὴ θήρα τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀπωλείας. Καὶ τὴν εἰδοποιεῖ, ὅτι λάθος ἔκανε νὰ κομπάζη καὶ νὰ θαρρῆ, ὅτι δὲν ὑπῆρχε οὐδὲν κόσμος ἀντίπαλός τῆς ἰσχυρός, κι' ἱκανὸς ὄχι νὰ τὴν συντρίψη ἀλλὰ οὔτε νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ κἄν. Αὐτὸς ὁ ἀντίπαλος ὑπῆρχε κι' ἦταν πολὺ ἀνώτερός τῆς, τόσο μάλιστα ἀνώτερος, ὥστε τὸ εὐκολώτερο πρᾶγμα γι' αὐτὸν ἦταν νὰ τὴν καταστρέψῃ καὶ νὰ ἐξαφανίσῃ τὸν λαὸ τῆς, νὰ περάσῃ ἀπὸ ρομφαία τοὺς πολεμιστὲς τῆς, νὰ σταματήσῃ μιὰ γιὰ πάντα τὴν αἰμοδιψῆ θηρευτικὴ τῆς ἀπασχόλησι καὶ νὰ ἐξαλείψῃ ἀκόμη καὶ τὸν ἤχο, τὴ φήμη τῶν ἔργων τῆς.

Θηρεύτριες ἀδικίας εἶδε ὁ κόσμος ἀπὸ τότε κι' ἄλλες σὰν τὴ Νινευή. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ βασίλεια χάθηκαν στὴν προδιωρισμένη ὥρα, ὅταν ὁ Κύριος, πού ἰσχύει πάνω ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα, ἐπενέβη. Μόνο ἡ Ἐκκλησία του προώριστα νὰ ἐπιβιώσῃ, γιατί αὐτὴ δὲν ἀδικεῖ, ἀλλὰ δικαίῳνει, δὲν ἐξολοθρεύει, ἀλλὰ σώζει, δὲν θηρεύει σπαράσσοντας, ἀλλὰ ἀλιεύει κι' ἀνασύρει στὴν αἰώνια χαρὰ καὶ ζωὴ τῆς ψυχῆς. Κι' οἱ ζηλευτοὶ ἄλιεῖς τῆς, πού κάνουν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἀπὸ τοὺς αἰμοδιψεῖς λέοντες τῶν ἀντιθέτων βασιλείων, εἶναι οἱ λειτουργοὶ τῆς.

«Καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πλήθους πορνείας» (γ' 3). Ἐνας ἀπὸ τοὺς παράγοντας πού ὀδήγησαν τὴ Νινευὴ στὴν καταστροφή, ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἔκλυσις τῶν ἡθῶν, πού βασιλεύε μέσα τῆς. Οἱ σαρκικὲς ἀμαρτίες ἐφθείραν τὴ σωματικὴ

ἀλκή τῶν πολιτῶν της, τοὺς ἐξεθήλυναν, τοὺς περιήγαγαν σὲ τέτοια κατάσταση, ὥστε ὑπῆρξε κατόπιν τὸ φυσικώτερο τῶν πραγμάτων ἢ πτώσις της. Γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἓνα ἔθνος σὲ ἀκμῇ, εἶναι ἀνάγκη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ προφυλαχθῇ κί' ἀπὸ τὰ χωμάτινα αὐτὰ πάθη. Γι' αὐτό, ὅταν ἓνα ἔθνος μὲν χριστιανικὸ στὴν πραγματικότητα κί' ὄχι στὴν ἐπιφάνεια, δὲν πέφτει ποτέ στὸν κίνδυνο ἐκφυλισμοῦ. Τὸ ἔθνος μας, ἀσφαλῶς θὰ ἐπιβιώσῃ ἀπ' αὐτὴ τὴν τόσο ἐκλελυμένη ὥρα τοῦ κόσμου, ἂν ἡ Ἐκκλησία του κατορθώσῃ νὰ τὸ περιθριγγώσῃ ἀπέναντι στὶς ἐφόδους τῶν ἀνηθίκων παραδειγμάτων, πού τοῦ ἔρχονται ἀπὸ ἔξω. Οἱ ποιμένες του εἶναι ἔτσι οἱ πρῶτοι κί' ἀληθινώτεροι τῶν ὑπερασπιστῶν του.

«Ἴδου ὁ λαὸς σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί» (γ' 13). Δὲν ὑπάρχει πιὸ φοβερὸ κατάντημα ἀπὸ τὸ νὰ χάσῃ ἓνας λαὸς τὸ αἶσθημα τῆς σοβαρότητος, τῆς σεμνότητος καὶ τῆς ἀρρενωπότητός του. Αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά, ἀκόμη κί' ἀπὸ τὴν πρὸ Χριστοῦ περίοδο, πού διατηροῦσε κατ' ἐξοχὴν τὸ εὐλογημένο μας ἔθνος, πού σὲ ὄλες τὶς ἐκδηλώσεις του, τὶς πνευματικὲς καὶ τὶς ὑλικώτερες, ἐπέδειχνε πάντοτε τὴν ἀρρενωπότητά του. Κί' αὐτὴ ἡ ἀρρενωπότης ἔδесе καὶ ἐσφριγώθηκε ἀκόμη πιὸ πολὺ, ὅταν ὁ Χριστὸς ἔγινε βασιλεὺς του καὶ κύριος. Ἡ βυζαντινὴ μας παράδοσις εἶναι τὸ γνησιώτερο καὶ πιὸ θαυμαστὸ δείγμα φυλετικοῦ ἀνδρισμοῦ, πού ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἱστορία ὄλων τῶν ἐποχῶν κί' ὄλων τῶν τόπων. Τώρα, ὁμως, ἡ παράδοσις αὐτὴ, πού πηγὴ κί' ἐστία της εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας, δὲν πρυτανεὐεὶ ὅπως ἄλλοτε στὴ ζωὴ μας. Ἀρχίζουν σὲ πολλοὺς νὰ ἀρέσουν ἄλλα ἤθη, ἄλλα αἰσθήματα, ἄλλα βιώματα, πού ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἐκτεθλυμένη δυτικὴ νοοτροπία καὶ βίωσι κί' ἔτσι κινδυνεὐεὶ ἡ Ἑλλάς νὰ δῆ ἐπικρεμαμένη πάνω της, τὴ θεία πληροφορία κί' εἰδοποίησι, πού περιέχεται στὸ παρά πάνω προφητικὸ στίχο. Αὐτὸ τὸν κίνδυνο, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, μὲ πρωτεργάτας τοὺς ποιμένας της, πρέπει νὰ κάνῃ τὸ πᾶν ὥστε νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ, ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρός. Καὶ γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, δὲν ἀρκοῦν οἱ ἡσύχιες προτροπὲς καὶ τὰ μαλακὰ λόγια, ἀλλὰ χρειάζεται ἀγώνας καὶ ρωμαλέο κήρυγμα ὀρθοδοξίας.

Καί, φυσικά, δὲν ἀρκεῖ οὔτε τὸ νὰ ξεσκεπάσουμε μὲ τὸ κήρυγμα τὴν ἀρρητὴ καλλονὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ πρέπει παράλληλα

νὰ τὸ συνοδεύσουμε μὲ τὴν ὀρθοπραξία. Ζωὴ ὀρθόδοξη, ἰδίως στὸ περίοπτο ἐπίπεδο τῶν κληρικῶν μας, θὰ εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ προφυλάξῃ σὰν ἀμώραντο ἀλάτι τὸ ὑπόλοιπον ἔθνος μας ἀπὸ τὴν ἀποσύνθεσι καὶ θὰ τὸ ὀδηγήσῃ σὰν φῶς ζωοποιοῦ στὴν ἀληθινὴ ζωὴ, αὐτὴ ποὺ ἔζησαν οἱ πατέρες μας, αὐτὴ ποὺ θέλει ὁ Θεὸς νὰ ζήσουμε καὶ στὸ μέλλον.

Γιατί, ἡ Ἑλλάς, ἡ ὀρθόδοξη Ἑλλάς, δὲν καλεῖται ἀπλῶς νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτὸν της. Ὅπως κι' ἄλλοτε, ἔτσι καὶ τώρα, ἡ σωτηρία της εἶναι ταυτόσημη μὲ τὴ σωτηρία τῆς οἰκουμένης, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴ Ὀρθοδοξία θὰ ξαναπάρῃ τὸ φῶς καὶ τὴ ζωὴ.

ΑΚΥΛΑΣ

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσηιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

— Δημοσιεύομεν κατωτέρω Ἐγκύκλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἀφορῶσαν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας καὶ λουτροθεραπείας κατὰ τὸ τρ. ἔτος.

Τ.Α.Κ.Ε.

Τμήμα Παροχῶν
Ἀριθ. Πρωτ. 10350
Ἀριθ. Ἐγκ. 56.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Ἰουλίῳ 1960

Περίληψις: «Περὶ καθορισμοῦ τοῦ καταβλητέου ποσοῦ ἐπιδόματος Ἀεροθεραπείας ἢ Λουτροθεραπείας εἰς συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ τὸ ἔτος 1960.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς

- 1) Ἀπαντὰ τὰ Τμήματα, τὰς Ὑπηρεσίας καὶ Γραφεῖα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.
- 2) Ἀπαντὰ τὰ Τοπικὰ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἡμετέρου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ληφθεῖσης κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 13-6-60, τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 18 παρὰρρ. 3 ἔδαφ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 29 31-1-58 τεῦχος Β') προβλεπόμενον καὶ καταβλητέον εἰς τοὺς δικαιούχους συνταξιούχους καὶ τὰς συνταξιοδοτούμενας ὄργανικὰς οἰκογενεῖας ὁμοῦ μετὰ τῆς συντάξεως τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1960 ἔτους ἔκτακτον ἐπίδομα Ἀεροθεραπείας ἢ Λουτροθεραπείας, καθωρίσθη εἰς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως μετὰ τὴν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων αὐτῆς, μὴ δυναμένου τούτου νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν δραχμῶν ἑξακοσίων (600) κατ' ἀνώτατον ὄριον δι' ἕκαστον συνταξιούχον.

Ἐπάναγκες κρίνομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὅπως ὑπεθυμίσωμεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, δηλ. ὅτι τὸ ἐπίδομα τῆς Ἀεροθεραπείας ἢ Λουτροθεραπείας καταβάλλεται εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους ἀπὸ τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεώς των ἔτους. Κατὰ συνέπειαν συνταξιούχος, ἢ ἔναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὸν οἰομένητε μῆνα τοῦ ἔτους 1960, δικαιούται ἐπιδόματος Ἀεροθεραπείας ἢ Λουτροθεραπείας ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους 1961.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος Λουτροθεραπείας ἢ Ἀεροθεραπείας θὰ γίνῃ διὰ συμπληρώσεως ὑπὸ τοῦ δικαιούχου τῆς ἐν τῷ συνταξιοδοτικῷ βιβλιαρίῳ ὑπαρχούσης εἰδικῆς ἀποδείξεως (ὑπ' ἀριθμ. 9), ὑποκειμένης εἰς χαρτοσήμανσιν, ἢ ἀξία τοῦ ὁποίου θὰ ἀποδοθῇ, ὡς καὶ τοῦ χαρτοσήμου τῶν συντάξεων.

Σχετικῶς πληροφοροῦμεν ὑμᾶς, ὅτι τοῦ ἐπιδόματος λουτροθεραπείας ἢ ἀεροθεραπείας δὲν δικαιοῦνται

οί λαμβάνοντες προσωποπαγές βοήθημα, διότι κατ' απόφασιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κοινοποιηθεῖσαν ὑμῖν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55/1959 Ἐγκυκλίου ἡμῶν, τὸ προσωποπαγές βοήθημα δὲν εἶναι σύνταξις, τὸ ὡς ἄνω δὲ ἐπίδομα καταβάλλεται μόνον εἰς τοὺς συνταξιούχους κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 παρ. 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ΤΑΚΕ.

Πρὸς ἀποτροπὴν συγχύσεως, σημειοῦμεν κατωτέρω τοὺς λαμβάνοντας προσωποπαγές βοήθημα οἵτινες δὲν δικαιούνται τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος: Παπαζαφείρης Θεόκλ., Χρυσανθακόπουλος Γρηγόριος, Ἰ. Μ. Καλαβρύτων, Φωτόπουλος Φιλήμων, Ἰ. Μ. Κῶ, Παπαδημητρίου Σταῦρος, Ἰ. Μ. Λοῦνονπόλεως καὶ Παπαπαναγιώτου Κωνστ. Ἰ. Μ. Ρόδου.

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος
ΚΩΝ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδεσ. Ἐμμ. Καραμανωλάκη, Παχ. Ἄμμον Κρήτης. Διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ὑπολειπομένων ἐτῶν διὰ τὴν συμπλήρωσιν 35 ἐτῶν συμμετοχῆς εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. πρέπει νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., μέσῳ τῆς Ἰ. Ἐπισκοπῆς σας. Ἡ ἐξαγορὰ ὁμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ ἐφ' ἅπαξ, ἴσως ὁμως νὰ εἶναι δυνατὴ ἢ καταβολὴ του διὰ δόσεων. Πάντως εἰς τὴν αἴτησιν σας νὰ ζητήσετε ὅπως ἢ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς γίνῃ ἐκ τοῦ ἐφ' ἅπαξ ἢ ἐν ἀνάγκῃ διὰ δόσεων ἐκ τοῦ μισθοῦ σας κρατουμένων.— Αἶδεσ. Γεώργιον Παπαγεωργίου. Διὰ τὸ πρῶτον ζήτημα ἀρμόδιον εἶναι τὸ Ὑπουργεῖον Ὀρθοπεδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐναπόκειται ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος. Πάντως, ὡς ἐπληροφόρηθημεν, ἡ πρόσκλησις σας δὲν προβλέπεται νὰ γίνῃ συντόμως, δεδομένου ὅτι γίνεταί προσπάθεια νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχύς τοῦ νόμου, μετὰ τὴν προοπτικὴ νὰ χειροτονηθοῦν καὶ ἄλλοι βάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁπότε ἡ πρόσκλησις διὰ τὸ Φροντιστήριον θὰ γίνῃ δι' ὅλους μαζί. Τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ Κοινοτικοῦ Γραμματέως εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἐξαγοράσετε, ἀλλ' ὄχι τώρα, διότι δικαίωμα ἐξαγορᾶς ἔχουν μόνον ὅσοι εὐρίσκονται ἐν ἀσφαλίσει τοῦλάχιστον ἐπὶ 10 ἐτίαν. Καλὸν θὰ εἶναι ὁμως νὰ συγκεντρωθέντε ἀπὸ τώρα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, ἥτοι τὴν βεβαίωσιν τῆς Νομαρχίας περὶ τῆς ὑπηρεσίας σας ὡς Γραμματέως. Διὰ τὰ ὑπόλοιπα δικαιολογητικά, ὡς καὶ διὰ τὸν τρόπον πληρωμῆς τοῦ ἐξαγοραζομένου χρόνου εἶναι πρόωρος ἢ συζήτησις. Ἡ αἴτησις διὰ τὴν προικοδότησιν τῆς ἀδελφῆς σας, ὡς θυγατρὸς ἀπόρου ἡμεμερίου τῆς ὑπαίθρου, δὲν ἐξητάσθη ἀκόμη. Προηγοῦνται ἄλλα, ἀφορῶσαι εἰς γάμους τελεσθέντας ἐνωρίτερον. Ἡ ἀλληλογραφία μετὰ τοῦ «Ἐ-

φημερίου» δὲν διεξάγεται ἀτελῶς. Εἰς ἀτέλειαν ὑπόκειται μόνον ἡ ἀπάντησις τοῦ περιοδικοῦ.—**Αἰδεσ. Κωνστ.** Ἀρχοντοῦλην, Ἄνω Κτημένην Καρδίτσης. Ἐξητάσαμεν τὸ ζήτημά σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., πλὴν ὁμως δὲν ὑπάρχει περιθώριον τακτοποιήσεως τοῦ ζητήματός σας. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν ὀφείλεται εἰς παρανόησιν, ἀλλὰ εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κτημένη ἔχει ἄνω τῶν 600 κατοίκους. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποφασιστικῆν σημασίαν ἔχη τὸ γεγονός ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς κοινότητος ὑπερβαίνει τὸ ὄριον, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ ἐνορία ἔχει μικρότερον ἀριθμὸν κατοίκων.—**Αἰδεσ. Διονύσιον Σκάρων**, Ἰκαρίαν. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ σας ζητήματος ἰσχύουν ὅ,τι γράφομεν εὐθὺς ἀνωτέρω.—**Αἰδεσ. Στέργιον Δ.** Ἀποστόλου. Ὅσων Λαρίσσης. Δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως ἀποκτᾶτε τὸ ἔτος 1963, ὅποτε συμπληρῶντε 35 ἐτῶν ἐφημεριακῆν ὑπηρεσίαν. Τότε ἡ σύνταξις σας θὰ εἶναι περὶ τὰς 990 δραχμὰς μηνιαίως, τὸ δὲ ἐφ' ἅπαξ περὶ τὰς 16.000 δραχμὰς. Ἐὰν παραμείνετε μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὀρίου ἡλικίας, ἤτοι μέχρι τοῦ 1967, θὰ αὐξηθῇ τὸ ἐφ' ἅπαξ καὶ ἡ σύνταξις.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγ. Θεοδώρου, Ὑφηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Οἱ ἐν Ἑλλάδι μάρτυρες. — **Ἀποστολικῆς Διακονίας**, Ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκκλησίας—Θεμελιώδης προϋπόθεσις. — **Χ.**, Ἀδελφικά Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Φιλόθεον Ἀδολεσχίαν» τοῦ **Εὐγενίου Βούλγαρη** (Μτφρ. **Θεοδόση Σπεράντσα**). — **Βασ.** Ἡλιάδη, Ὁ ἱστορικὸς βυζαντινὸς ναὸς, ὅπου κατετέθη ἡ ἱερά ἐσθὴς καὶ ἡ τιμία ζώνη τῆς Παναγίας. — **Φ. Κόντογλου**, Ὁ Μαμμωνᾶς. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸν» (Ἀπόδοσις **Ἀνθίμου Θεολογίτη**). — **Αρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη**, Ἱεροκήρυκος Νικοπόλεως, Ἡ Καττηχητικὴ δρᾶσις εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Πρεβέζης. — **Ακύλα**, Ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Προφητῶν. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Ἀλληλογραφία.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19 — Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασοῦ 1. Ἀθῆναι.